

MOTERU BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Per berybes erdves,
Per tamsybių skradžias
Riskis žemės kamuoly:
Tavo tikslas jieškiny.

Kibirkštėlė minties
Tamsoj kelią nušvies—
Sulyg spindulių šviesos
Riskis žeme prie Tiesos!

·SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos
vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti
politikoje. Ji tinka per prakalbas arba
šiai parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIŲ PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos
vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.
Dabar kainuoja 25c; apdaryta 35c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

Adresuokite:

“MOTERŲ BALSAS”

535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

LIETUVIŲ LITERATŪROS
CENTRALINIS ARCHYVAS
Brooklyn, N. Y., U. S. A.

MOTERŲ BALSAS

Pirmas Lietuvių Darbininkų
MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio
SUSIVIENIJIMO ORGANAS

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879

Metai II.

Birželis-June

N 6

SUVAŽIAVIMO BELAUKIANT

L. M. P. S. suvažiavimas, pagal nutarimą, įvyks spalio 4 ir 5 dd. 1918, Philadelphia, Pa. Reiškia, jau beliko, vos trys mėnesiai iki suvažiavimui. Nors trys mėnesiai atrodo ilgas laikas, bet jei rupestingai rengtis prie suvažiavimo, tai tas laikas visai neilgas.

Kiekviena kuopa, jau dabar, iškalno, turėtų pradėti svarstyti apie suvažiavimą, idant draugės, atvažiuodamos į suvažiavimą, atsivežtų pilnas rankas sumanymų Susivienijimo naudai.

Kuopos turėtų rūpintis maž-daug tokiomis dalykais: kaip pasekmingiau galima būtų vesti agitaciją tarpe nesusipratusių moterų; kaip sutvarkyt centro reikalus, kad darbas būtų neužvelkamas ir atliekamas geriau; kaip "Moterų Balsą" pagerinti ir sutvarkyt administraciją, kad jis išeitų laiku; naujus pataisymus pridėti prie konstitucijos.

Pirmas suvažiavimas buvo gana gyvas ir atnešė gerus rezultatus. Jis sukėlė dide-

lį entuziazmą tarpe draugių; jis suvedė keletą valstijų drauges bendrai pasitarti, jis iškėlė keletą naujų veikėjų ant Susivienijimo lauko, kurios iki tam laikui buvo mums nežinomos. Jame buvo daug naudingo nuveikta, ką liudija pats Susivienijimo augimas ir energingas veikimas.

Šis suvažiavimas turėtų but da gyvensnis, žingeidesnis ir atnešti didesnės naudos. Tuomet turėjom 26 kuopas, dabar jau turim 60 kuopų, o ką jau kalbėt apie narių skaitliaus pakilimą.

Taigi draugės į darbą! Gerai išvėdinkim smegenis ir sugalvokim naujų dalykų Susivienijimo gerovei.

Taip-pat begalo svarbu, kad pribūtų daug delegačių. Pirmam suvažiavime delegatės dalyvavo daugiausia iš rytinių valstijų, kaip tai: New York, Massachusetts ir Conn., išskyrus vieną, kuri pribuvo iš Michigan. Į šį suvažiavimą laukiame drau-

gių taip-pat ir iš Pensylvanijos, Illinois, Maine ir Ohio valstijų. Pageidaujama, kad kiekviena valstija būtų atstovaujama didelio skaitliaus delegačių.

Da atkartosiu: Į darbą draugės! Dirb-

kime be atidėliojimo Susivienijimo gerovei ir moterų apšvietai.

Su jumis visoms,

Z. M. Puišutė,

L. M. P. S. Centr. Sekr.

PARYŽIAUS KOMUNOS ISTORIJA

Parašė LISSAGARAY.

(Tąsa)

SKYRIUS IV.

KOMUNOS VALDYMAS.

Pirmą Komunos posėdį atidarė jos narys 72 metų amžiaus Bellier'as. Senelis,—revoliucionierius 1830 ir 1848 metų revoliucijų,—buvo vienu Internacionalo steigėjų, bet budamas turtingu pramonininku prie tos organizacijos prisirašyt nenorėjo, tvirtindamas, kad darbininkai turi veikt patįs be kapitalistų ir pramonininkų.

Komuna žinojo gerai, kad prisieis jai pradėt smarkią kovą su Versaliu. Pirmame posėdyje pareikalauta, kad Komunos tariai būtų daromi slaptai, nes kaip Pascal Grousset'as tvirtino, Komuna neprivalo veikt taip, kad jos priešai žinotų kas joje dedasi. Kiti nariai pakėlė klausimą ar galima sykiu būti Tautinės Tarybos atstovu ir Komunos nariu. Dešinieji nariai, girdėdami tokius radikalius patėmijimus nusprendė atsitraukt. Tivard, Meline ir kiti rezignavo, o tuo tarpu Delescluze ir Courrier'as rezignavo iš Tautinės Tarybos.

Kaip ten nebutų, darbininkai, žengiantį prie kuoplačiausios miesto autonomijos ir išsiliuosavimo nuo buržuazijos centralės valdžios, atsidurė labai sunkiame padėjime, prie kurio nebuvo prisirengę, labiausia, kad didžiūmai jų stokavo susipratimo ir platesnių pažiūrų.

Komunos išrinktasias komisijas: finansų, policijos, kariuomenės, vidurinių reikalų, teisdarystės, apšvietos, darbo ir pramonės, tuoj ėmėsi prie darbo. Komuna paskyrė į kiekvieną komisiją po vieną ar 2

savo atstovus su plačiais įgaliojimais; kiti komisijų nariai ištikrųjų buvo tik jų darbininkais.

Priešakyje finansų komisijos stovėjo Jourdes ir Varlaine. Jourdes reikalavo, kad milijardai, sudėti prancuzų bankose, būtų nejudinami. Užtai prisiejo jieškot kitų šaltinių padengimui milžiniškų miesto išlaidų.

Miesto įplaukos turėjo susidėt iš krasos, telegrafo, taksų, muitų, geležinkelių ir tt.

9 milijonai frankų išleista miesto pinigų ir 37 milijonai iš paskolinto miesto kapitalo; išviso, laike 9 savaičių Komunos gyvavimo išleista 46 milijonai frankų. Pusę tų pinigų prarijo apsigynimas, o antrą pusę išėjo užlaikymui 300,000 bedarbių.

Krasa, nežiurint kad didžiūma valdininkų likosi atšaukta Versaliaus valdžios, veikė ktupuikiausiai. Spausdinama buvo krasos ženkleliai, liejami pinigai iš sidabrinų papuošalų bei įvairių ordenų. Išlaidas stengtasi sumažint kiek tik buvo galima. Didelės algos numazinta, o mažos padidinta.

Blogiau buvo su kariuomenės komisija. Į jos kanceliarijas lankėsi oficeriai ir gvardijos kareiviai, reikalaujami ginklų, amunicijos ir maisto; iš čia jie buvo siunčiami į kitas kanceliarijas. Kanuolių buvo 1,100, bet nedaug jų buvo naudojama. Toli šaunančios kanuolės buvo paliktos apkasuos, o didžiajai Versaliaus artilerijai atsispirt buvo statomos mažos kanuolės.

Komisijos nariai veikė nerangiai ir neatsakančiai. Gvardijos uniformos buvo visai blogame padėjime. Nekurie bataljonai visai negavo uniformų.

Nestokavo drąsių ir pasišventusių oficerių, bet stokavo gabių vadų.

Vyriausiu vadu išspradžių buvo Cluseret, buvęs oficerius, prašalintas iš kariuomenės už kokius tai neaiškius darbelius. Tas avantiuristas, dalyvavęs nuslopinime lenkų sukilimo, stojo dabar darbininkų pusėj ir įgijo didžiumos Komunos užsitikėjimą. Centralio štabo viršininku buvo artilerijos oficerius, radikalas Roselle, buvęs karaliaus kariuomenės pulkininkas.

Komuna reikalavo policijos tvarkos palaikymui ir savęs apsigynimui. Paryžiuj pradėjo kilti suokalbiai priešais Komuną. Vagys ir valkatos taip-pat norėjo proga pasinaudot. Vienus ir kitus reikėjo sergēt, ardyti jų pasiryžimus, nepamirštant laisvės ir ypotos nepaliečiamybės. Policijos viršininkas Raul Rigot neatliko atsakančiai savo pareigų. Jis darė nepamatuotas kratas ir areštus, o didesnių suokalbių iš-tirt nemokėjo.

Teisdarystės komisija išleido įsakymą, kad būtų jai pranešama apie kiekvieną areštavimą; nepildantiems to įsakymo valdininkams grąšino smarkia bausme. Tokiu budu likosi nurodyta sauvališkumas bei nerangumas Rigoto ir jis tapo prašalintas iš urėdo. Apart to teisdarystės komisija mažai teturėjo ką veikt ir mažai gabumo teturėjo veikimui.

Apšvietos komisija neveikė nieko. Darbo komisija susidedanti išimtinai iš darbininkų pastatė savo užduočia iš-tirti santykius darbininkų su darbdaviais, padaryti mokesčių reformas, įsteigti darbininkų statistika, atidarė darbo biurus visuose apskričiuose.

Darbininkams reikalaujant, uždraudė nakties darbą kepyklose. Išdirbo planus bedarbių gelbėjimui, bei apgynimui darbininkų nuo kapitalistų išnaudojimo. Atski-

rių įsakymu panaikino numušimus mokesčio darbininkams.

Darė sumanymus atidaryti kooperatyves krautuves, bet organizuot darbininkus visai nē nebandė.

Vidaus dalykų komisija žadėjo supažindinti provinciją su įvykusiū Paryžiūje perversmu ir iššaukt tolimesnį tokį judėjimą po visus Prancuzijos miestus. Išspradžių provincijos reikalavo, kad Paryžius išsiųstų atstovus, kurie organizuotų visą judėjimą, komisija išsiuntė vos kelis nerangius atstovus, nesinaudodama pasiulytu patarnavimu žymių, turinčių intaką, respublikonų veikėjų. O tuo tarpu nuo provincijų paramos priklausė pasekmės Paryžiaus judėjimo.

Judėjimas provincijose nebutų prileidęs Versaliui sukcentruot visą kariuomenę. Abelnai, tas komisijos veikimas apsi-reiškė išleidimu keletos gerai parašytų, bet nepasekmingų, atsišaukimų.

Todel, prasidėję sukilimai keliuose provincijos miestuose, liko tuoj Versaliaus valdžios nusloptinti. Ir taip liko nusloptintas sukilimas mieste Lyone, kur vadovavo italias Ricciotti Garibaldi, taip-pat nusloptinta sukilimas St. Etienne, Creusot ir Marseille, kur Komuna valdė per 10 dienų* ir kur sukilimas nusloptinta miesto bombardavimu ir sušaudymu 150 sukilėlių.

Ne geriau pasisekė Toluzoj ir Narbone.

SKYRIUS V.

VERSALIUS PRIEŠ PARYŽIŲ.

Versaliaus valdžia nusprendė žiauriu kraujo praliejimu nuslopti Paryžiaus sukilimą. Prie to valdžią ragino Paryžiaus kapitalistai ir didžiūma reakcionieriškos Tautinės Tarybos. Paryžiaus radikalai bandė sulošti tarpininkų rolę, reikalaudami iš Versaliaus valdžios išpildymo politinių Komunos reikalavimų. Sutvėrė jie "Paryžiaus Teisių Lygą", kurios tikslas buvo reikalauti sostapilės autonomijos, pavedimo

tautinei gvardijai jos apgynimą, t. y. liuosiems piliečiams, o ne samdomai policijai.

Thiers'as užtikrino tuos tarpininkus, kad neprileis prie respublikos puolimo, kad valdžia rengia savivaldos įstatymus, bet užreikšė, kad su sukilėliais nenori jokių tarybų vesti ir reikalauja galutinio pasidavimo.

Tuoj po prašalinimui pasiuntinių, Thiers'as pareikalavo Tautinės Tarybos,

kad visiems miestams, turintiems virš 20,000 gyventojų, būtų atimta savivalda.

Taryba, tą reikalavimą pildydama, atėmė Paryžiui ir visiems didesniems Prancūzijos miestams autonomiją.

Nuo tada Paryžius ir Versalius pradėjo rengties į kovą. MacMahon'as liko vadu 130,000 kariuomenės, išsiųstos priešais Paryžių. (Toliau bus).

KODEL REIKIA SUPRASTI SOCIALIZMĄ

ANUPRAS A. KARALIUS.

Nuo to laiko, kada Karolius Marksas padėjo pamatą socializmo mokslui, socialistinė filosofija pasidarė svarbus mokslas, kurį reikia pažinti ypatingai dabartiniu laiku. Kada visuomeninės spėkos kapitalistiniame surėdyje veikia aklaai ir ardančiai, kada išdirbimo disorganizacija darosi vis labiau pavojinga visuomenės gerovei, kada nepatenkintų minių murmėjimas kiekviename žemės kampe vis labiau kyla, ir kada galutinas kapitalistinės tvarkos griuvimas aiškiau matomas,—žodžiu sakant, šitame socializmo perversmo laikotarpyje, socialistinė filosofija, kurios išaiškinimais galima visuomenės plėtojimosi apsisireikškimai suprasti, yra būtina reikalinga studijuoti ir pilnai suprasti.

Imant pamatinę socialistinės filosofijos mintį, ekonominiai dirbimo ir mainymo budai sudaro visuomenės organizacijos pamatą, o suprasdami materialistinį žmonių gyvenimą, galime išaiškinti įvairių visuomenės apsisireikškimų priežastis.

Žvelgiant į visuomenės plėtojimosi istoriją, matome, kad žmonių tikėjimai, išaiškinimas gamtos ir visuomenės apsisireikškimų, tankiai keitėsi. Kada tik gyvenimo reikmenų gaminimo budas visuomenėje pradėdavo keistis paš tą žmonių klesą, kurią kova už buvį versdavo taikytis prie naujų gyvenimo aplinkybių, gimdavo nauji pro-

tavimo budai. Toje klesoje išsidirbdavo toks protavimas ir filosofija, kurie tarnaudavo tai klesai kaip įrankiai prisitaikyti prie naujo gyvenimo.

Kada Romos miestuose, iš beturčių tvėrėsi komunos, kurios pasilaikė iš almužny, pradėjo platintis krikščionių mokslas. Klausimas kyla: kam tas mokslas buvo reikalingas? Romos lumpen-proletariatas, kurie gyveno iš almužny, buvo reikalinga surasti tokį mokinimo budą, kuris tarnautų jų reikalams. Krikščionių mokymas: "mylėk artimą, kaip pats save", "nuogą pridengk", "trokštanti pagirdyk", "alkaną papenėk",—labai tiko tai žmonių klesai, kuri gyveno be darbo. Jie atsišaukdavo į turtuolius, kad šie išdalintų savo turtus pavargėliams. O už nepildymą šių priedermių, grąšindavo amžinu pragaru. Sakydavo: "verbliudui yra lengviau perlįsti per adatos ausį, negu turtuoliui įeiti į dangaus karalystę". Taip-pat jie išrado maldą, "tėve mūsų", kurią kiekvienas tikintis meldavo dievo duonos, o ne darbo. Taip protauti neišvengiamai vertė Romos lumpen-proletariatą jo gyvenimo reikalai.

Kada į krikščionių eiles įstojo daugybė aristokratų, krikščionijos mokymas daug persikeitė. Jau feudalizmo gadynėje randame naują krikščionijos mokymą. Vietoje, kad išdalinti turtus pavargėliams, bu-

davo mokinama, kad dievas atsiuntė ponus valdyti žmones ir turtus. Mažiausias pasipriešinimas prieš dievo duotą valdžią buvo skaitoma didele nuodėme. Kad krikščionijos mokymas geriau tarnautų aristokratų reikalams, to laiko filosofija buvo pamatuota ant metafiziško (klaidingo) protavimo. Kada valdančiai luomai visuomenės tvarkos permainymas nebuvo reikalingas, tad jos filosofai šnibzdėdavo į ausį tiems, kuriems rupėdavo progresas, kad niekas pasaulyje nesikeičia, kad, buk tai visuomenė stovi ant vietos, nors kartais pakrypsta, bet vėl įstoja į senas vėzes.

Dabar pažvelgkime kokiu protavimo būdu tvėrėsi teorijos ir filosofija tuo laiku, kada buržuazija, kaip nauja revoliucinė klasė, pradėjo augti ir kiek šita buržuazinė filosofija tarnavo jos reikalams?

Feudalizmo gadynėje, kada pramonijos ir vaizbos miestai smarkiai augo, o minios žmonių bėgo į miestus jieškoti naujo gyvenimo, matome Europą padalintą į du vienas kitam priešingu tikėjimu. Atsirado protestonų tikėjimas, kuris iš pamatų griovė Romos popiežiaus galybę. Tas parodo, kad to laiko visuomenėje radosi du skirtingi protavimo būdu, arba dvi viena kitai priešingos filosofijos.

Buržuazija, kuri susidėjo iš pirklių, vaizbunų ir manufaktūrų, palaikė protestonizmą. Jie skelbė nepaliečiamos individualės laisvės doktriną, kad buk žmogus yra sutvertas laisvas ir lygus. Žodžiu sakant, jie platino idėjos laisvę, ir be pasigailėjimo draskė tuos feudalizmo sietus, kurie jungė žmogų prie jo valdonų.

Dabar klausimas kyla, kodel buržuazija kitaip negu aristokratija suprato šventą raštą? Kur jie įgijo individualės laisvės supratimą?

Žvelgiant į buržuazijos materialį gyvenimą, matome, kad pirkliai, vaizbunai ir manufaktūrai, taip-pat ir alginiai vergai, darė gyvenimą pirkdami ir parduodami prekes. Tokiu būdu, buržuazijai laisvė pirkti ir parduoti buvo reikalinga. Šitas butinas

vaizbos laisvės reikalas skverbė į žmonių protus supratimą, kad žmogaus likimas paeina nuo jam gamtos suteiktų gabumų ir naujų minčių, taip kad žmogus viską gali pergalėti ir atsiekti, jeigu jis tik turi norą.

Buržuazinė filosofija tapo pamatuota tuo, kad idėja yra žmonių tvarkytoja.

Kuomet feudalai stengėsi palaikyti senus visuomenės ekonominius ir politinius santykius, kurie varžė buržuazijos pirkimo ir pardavimo laisvę, idealė filosofija tapo svarbiausiu buržuazijos įrankiu kovoje su feudaline tvarka. Buržuazijos politikai ir įvairių rūšių reformatoriai bažnyčiose ir teismuose skelbė ypotos laisvės nepaliečiamybę. Kad žmogus yra sutvertas laisvai ir lygiai, o jo likimas paeina nuo jo įgytų gabumų ir gerų idėjų, buvo tvirčiausi buržuazijos argumentai prieš metafiziškai suakmenėjusią feodalinę filosofiją. Kada buržuazijai buvo reikalinga vaizbos laisvė, tad kaip sako F. Engelsas: "Buržuazija išardė feodalę tvarką ir ant jos griuvusių pastatė kapitalistinį visuomenės surėdymą, laisvos konkurencijos, ypotos laisvės, lygaus apsigynimo prieš įstatymus, laisvą prekių pardavimą ir visų kitų kapitalistinių laimiu".

Toliau, kapitalizmui besiplėtojant, kada trustai ir dideli vaizbos sindikatai pradėjo kuoptis į vis didesnius vaizbos susikuopimus, o laisva konkurencija žuti, ypotos laisvės filosofija, privatinės nuosavybės ideologija, pradėjo nustoti savo vertės. Ir vietoje šito buržuazinio protavimo būdo pradėjo atsirasti ir augti socialistinė filosofija, kuri yra darbininkų klasės kolektyvizmo filosofija,—tai bendro turtų valdymo doktrina.

Mes turime socialistinę filosofiją delto, kad darbininkų klasės gyvenimo aplinkybės verčia juos protauti bendrai. Kada pramonijos koncentracija išauklėjo trustus, kapitalistai įgijo imperialistinę pasauliožvalgą, o darbininkai tvarko savo mintis ir filosofiją pamatuoja bendru turtų valdymu. Socialistinė filosofija yra darbininkų klasės

filosofija, nes ji sutinka su jos gyvenimo reikalais.

Nuo to laiko, kada samdininkai ir samdytojai pradėjo susidurti darbo rinkose, kapitalistai kaipo pirkėjai, o darbininkai, kaip pardavėjai darbo jėgos, ir kada šitose darbo rinkose kapitalistai stengdavosi pirkti darbo jėgas kuopigiauusiai, o darbininkai stengėsi parduoti jas kuobrangiauusiai, tokiu būdu iš šitų skirtingų reikalų susirėmimų, klesų kova pradėjo būti atvira ir aiški.

Juo toliaus samdomas triusas plėtojosi, — priešgynumas tarp šių, viena kitai priešingų klesų, darėsi aštresnis.

Iš šitokio visuomenės padėjimo kilo socialistinė klesų kovos filosofija.

Klesų kova yra vienas iš augščiausių socializmo mokslo principų.

Ir kada pradėjo atsirasti fabrikinė sistema su darbo padalinimu ir kada vis didesni mašinų išradimai padidindavo darbo našumą, o technika vis sparčiau tobulinosi, tada buvo galima permatyti kapitalizmo plėtojimąsi. Delto tai ir atsirado pridėdamosios vertybės teorija, kuri nušveičia neišvengtina pramonijos ir vaizbos centralizavimąsi. Kaip turtai neišvengiamai kuopėsi į kruvą ir, kapitalistiniai tvarkai besiplėtojant, santyčiai pramonijoje ir vaizboje darosi painesni ir sunkesni kapitalistams tvarkyti.

Kada klesų kova labiau darėsi aštresnė, ir technika labiau tobulinosi, tad materialistinio istorijos supratimo filosofija vis tvirtesnį įgydavo pamatą. Protavimas, kad visuomenės politiniai ir intelektualiai stoviai paeina nuo materialio visuomenės gyvenimo pradėjo veržtis į ideologiniai apsamanojusių filosofų protus. Karolius Marksas buvo pirmas, kuris davė šitai filosofijai tvirtą pamatą.

Socializmas kyla iš kapitalistinės visuomenės tvarkos aplinkybių. Jis negalėjo atsirasti jokiose kitose praėjusiose gadyne, kaip tik kapitalizmui besiplėtojant.

Kada atsirado revoliucinė darbininkų

klesa, socializmas tapo proletariato įrankiu kovai su jam priešinga kapitalistų klesa.

Kadangi socializmo mokslas yra įrankis darbininkams klesų kovoje, tad jie turi jį pilnai suprasti. Ypatingai, kada kapitalizmas atsidurė socialistinėse revoliucijos prieangyje ir darbininkų klesos istorija šaukia įsteigti bendrą turtų valdymo surėdymą, tai kad pasekmingai laimėjus socialistinę revoliuciją, reikalinga išsilavinusių darbininkų. Todel socialistai, kurie platina kovos supratimą, turi būti pilnai susipažinę su socializmo mokslo filosofija.

Susipažinimas su materialistiniu istorijos supratimu suteikia teisingą protavimo būdą ir pilną pasauliožvalgą. Mat socialistinė filosofija nušveičia priežastis visos visuomenės pikto. Moralybės ir etikos klausimai, kurie plačiai paliečia visuomenę vientik suprantant tai, kad žmonių intelektualės ir politinės ypatybės priklauso nuo jų materialio gyvenimo, galima teisingai išrišti. Jeigu visuomenėje randasi išnaudotojai ir piktadariai, tad yra priežastys, kurios gimdo tą visą pikta.

Klesų kovos filosofija mokina, kad darbininkams nėra kitokio išsiliuosavimo budo kaip tik stoti į organizuotų darbininkų eiles. Klesų kovoje nėra vidurinio išsiskindėjimo,—vientik dvi klesos kovoja viena su kita. Taip-pat laike socialės revoliucijos negalima pasilikti neutraliu.

Pridėdamosios vertybės teorija nurodo, kaip kapitalistiniame išdirbimo bude atsiranda netvarka, ir iš to kyla tokios spėkos, kurios ardo pačią tvarką.

Socializmas yra apsišvietusio proletariato mokslas delto, kad jo mokinimai sutinka su proletariato reikalais. Kadangi darbininkams rupi, kad jų klesa būtų paliuosuota iš alginės vergijos, tai tas mokslas, kuris nurodo tas spėkas, kurios ardo kapitalizmą ir budavoja socialistinėse visuomenės surėdymui pamatą, tai yra kolektyvis išdirbimo budas, tai darbininkų klesos mokslas.

Kiekvienas socialistas, kad jis galėtų būti geru veikėju darbininkų klesos gerovei, turi nors paviršutiniai susipažinti su socializmo mokslu. Socialistai nekovoja su kapitalistais, bet su tomis gyvenimo aplinkybėmis, kurios padaro kapitalistus ir darbininkus. Socialistams apeina tų visuomenės spēkų užkariavimas, kurios stumė visuome-

nę į gyvą supuvimą. Kadangi socializmo mokslas aiškina visuomenės apsireiškimus, tad stengkimės jį taip suprasti, kaip ir gamtos mokslą, kuris aiškina gamtos apsireiškimus.

Socializmo mokslas yra kelrodis, kuris rodo darbininkams kelią į geresnę ateitį.

Lenkijos Moters Reikalauja Lygių Teisių

Lenkų laikraštis "Strož", organas lenkų tautinės bažnyčios, patalpino Lvovo moterų rezoliuciją, reikalaujančią moterims lygių politinių teisių. Kadangi rezoliucija adresuota "Rady Regencyjnei", tai daugelis paragrafų joj randasi, kurie lietuviams darbininkams moterims bus nesvarbu, delto ištaisai neapsimoka versti ir talpinti "M. B." Paimsime tik kelias ištraukas ir abelną rezoliucijos turinį.

Lenkės moters sako, kad šiandien žmonija įeina į visai naują gyvenimą, kad moters, kaip ir vyrai, prisideda prie draugijos palaikymo. Jos nurodo, kad moters neturi atskirų įstatų, neturi atskirų gyvenimo tikslų; jos yra dalim visuomenės ir delto privalo naudotis visuomenės teisėmis, kokiomis naudojami visa žmonija. Jeigu jos priverstos pildyti įstatus, tai turi būti prileistos ir daryti tuos įstatus. Joms butinai turi but suteikta politinė lygybė, tai yra, teisė balsuoti.

Jos sako, kad politinė nelygybė ardo šeimos laimę, gyvenimo santykius.

Delto:

"Mes, motinos ir auklėtojos ateinančios žmonijos gentkarčių, privalom turėti balsą ten, kur kalbama apie gerovę mūsų vaikų.

"Reikalaujame moterims lygybės visų politinių teisių ir vardan gerovės visos žmonijos".

Toliaus jos nurodo, kad Danijos, Norvegijos ir Finlandijos moters jau turi lygias teises, delto lenkams bus gėda, jeigu jie nepaseks tas tautas.

Ar jos gaus tas teises taip reikalaujamos, kyla abejonės. Tos "Rodos" nariai, —katalikų bažnyčios pasekėjai. O mes jau žinome, kad Romos bažnyčia nelinkus prie demokratizmo, tai galbut jų balsas nebus išgirstas šiuo tarpu. Bet tas da nereiskia, kad jos blogai elgiasi. Jeigu šį kartą nepavyks,—reikalaus daugiau sykių ir geresniais budais. Kartą jau pradėjo judėti, tai neapsistos. Ir vėliaus ar anksčiaus išreikalaus.

Mūsų sesutės lietuviės irgi neatsilik, nes didelė dalis jų jau dabar supranta laisvę ir demokratybę.

Tankiai randasi vienas-kitas draugas, kuris primeta, kad moters įgijusios lygias politines teises nepagerins savo buvio, nes jos da nesupranta kaip ir už ką balsuoti. Gal ir tiesa, bet gi prisiminkime, kad didžiama vyrų, darbininkų vyrų irgi nežino kur vartoti tą ginklą,—už ką atiduoti balsą, o vistik jie balsuoja. Moters tame atvejy nēkiek neatsilikę nuo vyrų.

Be to, patsai balsavimas da nereiskia išsiliuosavimą; tai tik įrankis prie išsiliuosavimo iš vergijos. Politinių teisių įgijimas, yra įgijimas ginklo iškovojojimui ekonominės lygybės.

Burdingtonas.

Kokią Naudą darbininkams Neša Amerikos Jaunimas

Daug sykių girdim didžiuojantis mūsų visuomenės veikėjus, kad mes jau turim daug Amerikoje augusio jaunimo, kuris supranta šios šalies kalbą, rašybą ir tt. Didžiuojasi tuomi mūsų kunigėliai, draugijos ir šiaip jau žmonės, kad Amerikoje liet. jaunimas auga.

Bet pažvelgkim biskutį toliau. Pažiūrėkim ar mums ištikrųjų reiktų tuo tuščiu džiaugsmu užsiganėdinti. Man matos, kad ne. Pažvelgkim pirma į praeitį, o pamatysim kokią naudą neša mūsų Amerikoje augusis jaunimas darbininkų labui. Pamatysim, kad labai mažai tokio jaunimo tarp mūsų randasi, kuris matytų tolesnį gyvenimo bėgį. Jų protas vien tuštumo ir vaikškumo pripuštęs. Daugiausia pas juos įkvėpta dangiškos esybės ir posmertinis gyvenimas, o šiame pasaulyje jie velija būti kunigijos vergais.

Evoliucija.

Mokyklose jiems įkvepiama iš-pat jaunų kudukystės dieny: "buk dievui geras". Potam bažnytiniuos sklepuos daugiausia mokinama poteriauti. Iki 16-18 metų jie nieko da nesupranta apie darbininkų ekonominį gyvenimą, o tik svajoja apie kudukystės dienas. Nes kunigėlis jiems įkalė galvon: "nesirupink gyvenimu ant žemės,—danguje rasi rojų". Tokiu budu Amerikos jaunimas dabar ir susispietęs daugiausia po juodosios armijos skvernu į vyčių armiją.

Pažiūrėkim gi į tas vyčių arba kitaip tariant, "brostvininkų susaides", kuriose tas nesusipratęs jaunimas priklauso, kiek tos jų draugijos darbininkų reikalus supranta. Apie tai beveik nėra nė kalbos, nes "dievas leido ant žemės būti amžinu vergu",—atsako to jaunimo tamsus protas ir tamsūs jų organizatoriai.

Gal kitur tokio tamsaus jaunimo mažai yra, bet pas mus, Naujojoje Anglijoje, yra nemažai. Lawrence, Mass. niekuomet tokio tamsumo tarpe jaunimo nebuvo, kaip dabar yra. Worcesteryje, Bostone ir kitur tarpe tų garsiųjų "čia augusių" ta pati suplėkus tamsumo kvailystė yra pilname žydėjime. Tai yra jaunimas, kuris mums, darbininkams, didžiausią blėdį neša.

Toliau matom, kad jų protas yra klerikalizmo pavergtas ir pridengtas patriotizmo kauke. Aš negaliu sakyti, kad tai visi čia augusieji yra tokie. Tarp mūsų jaunimo yra ir sveikai manančių ir suprantančių darbininkų ekonominį gyvenimą. Bet labai mažas nuošimtis galima jų rasti.

Taigi, matom kokia garbė mums iš to jaunimo. Iš dabartinio jaunimo gali džiaugtis tik tamsybės apaštalai, kuriems jie padeda žmoniją tamsybėje palaikyti. Ir jie džiaugiasi, kol jiems sekasi tas jaunimas suklaidinti. Bet nevisuomet taip bus. Atėis laikas, kuomet tėvai neleis savo vaikus mokint vergavimo ir nuolankumo, o reikalaus, kad jų kudukius mokintų naudingo mokslo. Tuomet mes tikrai galėsime pasididžiuoti savo jaunimu.

Mažoji Varguolė.

APŽVALGA

ŠMEIŽIKAI.

“Darbininkas N 63 didžiausiomis raidėmis išspauzdino žinią, buk Rusijoje moters esančios “vieša nuosavybė”. Girdi, bolševikai įvedė laisvąją meilę. Koks džiaugsmas socialistų šmeižikams, kad pasisekė jiems sufabrikuoti tokius bjaurius melus!

Žinią apie įvedimą Rusijoje “laisvosios meilės” atvežė čion tulas inžinierius, atvažinęs iš Vladivostoko į San Francisco, (taip praneša amerikiečių spauda), bet tą “laisvąją meilę” įvedę ne bolševikai, o anarchistai. Tas inžinierius atsivežė ir to viso tarimo kopiją, kur išdėstoma visi to tarimo punktai, ir kur aiškiai pasakoma, kad tai Rostovo anarchistų tarybos nutarimas. Bet mūsų “doros mokytojai” iš “Darbininko” su džiaugsmu suvertė tą ant bolševikų. Tas tarimas tilpo “Keleivio” N 22. Kas nori, gal paimt tą numerį ir perskaityt.

Nors nuo anarchistų galima to tikėtis, bet ir tai da abejotina apie tos žinios teisingumą. Nes dabartiniame laike žmonės daug ko prasimano savo priešų apšmeižimui.

PRIVERSTINAS APSIVEDIMAS.

Ateina žinios, buk Vokietijoje manoma įvesti priverstiną apsivedimą prieš 20 m. amžiaus. Valdžia remsianti tokius apsivedėlius finansiniai, o tuos, kurie nenorės vesti,—bausianti. Taip-pat bus baudžiamos bevaikės šeimynos.

Nuo imperialistų ar kapitalistų visako galima tikėtis.

MAŽIAUSIAS KUDIKIS PASAULYJ.

Baltimore, Md., apie mėnuo atgal, tulų Karpinskių šeimynai gimė taip maža mergaitė, kad ji lengvai galėjo išsitekti savo tėvo čeveryke. Ta mažytė mergaitė 10 dienų amžiaus svėrė tiktai pusanthro svaro.

Tą kudiki-“milžiną” paėmė į universiteto ligoninę daktarų tyrinėjimui. Pabuvu-

si ten tulą laiką mergaitė neteko ketvirtos dalies svaro; reiškia svėrė tiktai svarą ir ketvirtąją, bet po kiek laiko vėl pasitaisė ir dabar jau vėl sveria pusanthro svaro.

Daktarai deda visas pastangas, kad ta mergaitė gyventų. Ji yra penima kas 2 valandos po ketvirtą dalį šaukštuko pieno ir po vieną lašą vaistų. Per 24 val. tas kudikis gauna 3 šaukštukus pieno ir 3 lašus vaistų.

Daktarai sako, kad tiek maisto jai pilnai pakanka, ir po 3 mėnesių tėvai galėsia savo dukterį namuose auginti.

Mažiausias kudikis, kokis buvo ikišiol gimęs, svėrė 3 svarus.

DARBAS.

Darbas sutveria kapitalą, bet jo neturi. Darbas pastato palocius, bet gyvena lušnose.

Darbas išaudžia puikiausius drabužius iš šilko, vilnų ar linų, bet nešioja prastus skudurus su lopais.

Darbas pagamina sveikiausį, skaniausį maistą, bet valgo sveikatai kenksmingus, puvančius trupinius.

Darbas padirba gatviakarius, vežimus ir automobilius, bet eina pėsčias.

Darbas ištaiso kelius ir plečius, bet Darbui ten uždrausta liuosai susirinkti ir kalbėti.

Darbas pastato mokyklas ir universitetus, bet lieka bemokslis.

Darbas padirba darbui palengvint mašinas, bet dirba da sunkiau.

Darbas padirba šautuvus, revolverius ir paraką, kuriais paskui šauda į jį, kuomet išeina į streiką dėl buvio pagerinimo.

Darbas turi teisę balsuoti, bet nežino kaip tą teisę sunaudoti.

Darbas turi protą ir spėką, kad tą viską atmainyt, bet perdidelis bailys, kad stoti į kovą savo teisių apgint.

Sunkus Darbas numarino darbininkų klesos protą ir jausmus, kad jie jau nebejaucia, kuomet nuo jų skurą lupa.

Vertė Diana.

Užsidariusio Banko Pasekmės

ST. GRINIENĖ.

Banko vieta buvo dideliame geltoname name vienoj siaurųjų ir purvinųjų didmiesčio gatvių, kur gyveno ateiviai. Jo blizganti langai ir durys su misinginiais pagražinimais teikė užsitikėjimą, vyliodama visus tos apielinkės gyventojus. Viduryj, už misinginių grotų, sėdėjo puikiai pasipuošę, visada švariai apsiskutę jauni, gražūs vyrai, kai-kurie su akiniais, atydziai rašė ką-tai ir kalbėjosi tarp savęs angliškai su prastu akcentu; ir tas darė užsitikėjimą, kad pinigai sutaupyti kruvinu prakaitu randasi teisingose rankose...

Tas puikus bankas su misinginiais pagražinimais, švariai nuplautomis durimis, tarpe trukšmingų, purvinų, tankiai subudavotų namų toj apielinkėj, buvo panašus į "prinčą", papuolusį į vargdienių minią. Ir princas buvo minios mylimas: jam dirbo, prie jo glaudėsi. Jisai nešė laimę, užsitikėjimą, stačiai buvo visų gyventojų viltis.

Ilga eilė žmonių,—senų ir jaunų, vyrų ir moterų—subatomis, po užmokesčiui, atnešdavo čionai prie langelio su misinginėm grotom sunkiai sutaupytus grašius. Tai buvo panašu į didelę šventę, kuriai nežinia kodėl nešė aukas. Tai buvo atidavimas princui garbės, prielankumas dievnamiu. Ir "prinčas" išskėstom rankom per švariai nusiskutusius jaunus vyrus, kalbančius su prastu akcentu angliškai, meiliai priimdavo aukas. Taukuoti, purvini, dešimtį kartų perskaityti pinigai dingdavo už langelio su misinginėm grotom...

Bėgo dienos, bėgo metai... Mainėsi jauni žmonės, bet misinginiais pagražinimai ant banko durų po senovei žvilgėjo ir dideli blizganti langai taip-pat po senovei buvo švarūs. Kas subatą,—aukų nešimo dienoj, atsirasdavo naujos ypotos tarpe senų pažįstamų. Štai jauna mergina Stella

su gražiai baltu veidu ir žavėjančiom juodom akim; štai apysenis žmogus su pailsusiu veidu—Garri Otino; štai ir daugiau. Jiems sekasi. Jie gali taupyti, "prinčas" saugoja juos, "prinčas" suteiks jiems galią sutvert sau laimę.

Daugybės žmonių perėjo per pagrazintą banko duris. Daugelis išėjo, nešdamiesi sutaupytus per metų metus pinigus. Tarsi į maldos dievnamį, plaukė čionai sunkiai sutaupyti ateivių pinigai. Bet tos maldos užsirašinėdavo, taupydavosi ir nešdavo nuošimtį. Ne taip kaip kiekvienam dievnamyj. Ir delto rodėsi, kad tasai dievnamis su grotom aptvertais langais, švariai nusiskutusiais jaunais vyrais, vietoj maldininkų, buvo augščiau ir labiau užtikrinamu, negu visi kiti.

Staiga bankas užsidarė. Jau paliovė išdavinėt pinigus. Pas "prinčą", prisirijusį pinigų, plyšo nuo godumo viduriai. Jisai buvo apmiręs. O galbut, tik nudavė tokiu. Didėsės, švariai nuplautos durys su misinginiais pagražinimais daugiau neatsidaro. Jos buvo nebylės, nepajudinamos, susivienijo su siena. Jos buvo baisios. Blizganti langai žiurėjo tarsi žiaurios akys, kurios nežino pasigailėjimo. Jauni, švariai apsiskutę vyrai, "puikiai" kalbanti angliškai, prapuolė nežinia kur. "Prinčas" nusiēmė savo kaukę (maską) ir dabar visi pamatė, kad tai buvo baises voratinklis, baises dielė, kuri įsiskverbęs į ateivių apielinkę, gērė kraują išpalengvo, gražiai, ne perskaudžiai, kaip kad daro vampyras. Langai buvo stebukladario akimis, o durys su pagražinimais—nasrais. Dabar nasrai buvo uždaryti, delto kad stebukladaris prisisotino.

Išspradzių stebukladario aukos pajuto nedidelį skausmą. Jie manė, kad tai tik žaizda. Daugumas da nežinojo, kad tos

žaidos nuodingos. Bet greitai atjautė tą. Daugumai įkandimas milžiniškos gyvatės, atsiliėpė mirčia: pasikorė D. Kemner, netekęs visų savo sunkiai per aštuoniolika metų sutaupyty pinigų; nusinuodijo Ona Juodoji, tarnaitė, taupinusi pinigus tam, kad sugrįžus namo į tėvynę; apopleksija užgavo G. Otino, savininką mažos krautu- vės ir tėvą penkių vaikų, neseniai padėjusį į banką visus savo pinigus.

Likusieji buvo priglūšyti, sužeisti iki pat kaulų, iki pat smegenų. Nesulaukusios senatvės suseno viduramžį turinčios moterėlės. Sulinko tie, kurie tiek metų narsiai ir tvirtai kovojo su gyvenimu. Juodas debesys užtemo ateivių apielinkėj. Tai buvo panašu į epidemiją, baisaus maro, kurio nematomas aklas įkvėpimas užnuodijo gyvenimą... Ir kaip nuo baisaus maro nebuvo galima išsigelbėt nė už jokių akmeninių sienų, taip negalima buvo nuo užnuodyty sąnarių, milžiniško stebukladario: jie įlisdavo visur, užtikdavo visur, ir užmušindavo...

Nedėlios pavakaryj tos apielinkės gyventojai stovėjo prie uždaryty durų užsidiariusio banko. Jie nieko nelaukė, jie žinojo, kad durys jau neatsidarys; jie stačiai atėjo pažiūrėt į piktus tuščius langus—stebukladario akis. Tarsi nematoma jiega, kurią apėmė stebukladaris, ir po savo mirčiai pritraukdavo juos. Stovėjo čia moters, linkuodamos galvomis ir dusaudamos; rinkdavosi buriais apgauti vyrai. Atvežė ant ratukų suparalizuotą G. Otino; jisai judino savo sunkią, didelę galvą, ir murmėjo,— amžinai keikė... Jau tris savaitės praėjo nuo banko užsidarymo, bet ikišiam laikui tarsi bičių avilys, apielinkėj užė... Dievnamis buvo išjudintas, išbjauriotas ir prie dievnamio durų susirinkdavo pirmieji maldininkai jau be vilties, be gyvasties, gyvi lavonai, kuriuos įkando baisi, milžinika gyvatė.

Ant šalygatvio pas žibintuvą, stovėjo Stella—jauna mergina su gražiai baltu vei-

du ir stebuklingom juodom akim; priėjęs jaunas vaikas, tarė:

—Sveika Stella, aš nemačiau tavęs jau tris savaitės. Kur tu buvai visą laiką?

—Aš buvau užimta,—atsakė jinai pauraudus.

—Kaip tu turtingai pasipuošus. Graži skrybėlė!

—Ar tau patinka?—paklausė ji.

—Ir nauja šlebė. Tu labai daili,—tesė jaunas vaikas, apžiurinėdamas ją.— Namie ir pas draugę tavęs nebuvo, tai aš maniau, kad kas atsitiko su tavim.

—Aš buvau užimta,—pratarė mergaitė.—Kas gi su manim galėtų atsitikt?

Labai gerai, kad sutikau tave čia,—pratarė vaikas.—Einam, pasivaikštinėsim kartu.

—Ne,—trumpai atsakė Stella.

—Nenori su manim pasivaikščiot?— nusistebėjo jisai.

—Ne,—atsakė mergina.

Abu tylėjo valandėlę. Paskui vaikas paklausė:

—Ar tu daug pinigų netekai šitam bankė?

Stella gražiai sutraukus lupukes atsakė:

—Visus, visą savo turtą, ką uždirbau sunkiu prakaitu savo pirštais per pustrėčių su viršum metų!

Ir pažiūrėjęs į viršų, į tuščius, milžiniškus banko langus, nusišypsojus pridurė:

—Bet tai nesvarbu, tai niekis, aš vėl juos užsidirbsiu.

—Suprantama,—atsiliėpė vaikas,— nereikia nustot vilties. Štai jau tu nusipirkai sau puikią šlebę ir skrybėlę. Da tu jauna. Da užsidirbsi.

—Tas tiesa,—pridurė ji nusišypsojus.

Jaunas vaikas pasilenkė prie jos ir nužemintu balsu, kokiū kalba labai įsimylėjusieji 23-čiuose amžiaus metuose, pratarė:

—Aš jieškojau tavęs kiekvieną vakarą, aš laukiau tavęs ikipat vidurnakčio ir beveik nemiegojau. Aš taip tave myliu,

kad be tavęs gyvent negaliu. Apsiveskim greitu laiku. Mudu abudu dirbsiva ir tu užmirši tą istoriją su banku. Gerai?

Stella vėl nusijuokė, bet tik vienom lūpom. Paskui atsakė:

—Aš netekėsiu už tavęs.

—Juk prizadėjai man,—vos atgaudamas kvapą, tarė vaikinai.

—Taip, prizadėjau iki to laiko,—nurodydama galva į uždarytas banko duris,—o dabar jau nenoriu.

—Juk prizadėjai. Nedaro skirtumo „iki to ar po tam“,—tarė vaikinai nusigandusiu balsu.

—Mergina nuleido galvą. Šaligatvis buvo išrašytas keliolika kreivų linijų ir kreida buvo išbraižyta keli numeriai: 4, 6, 3, 4,—žaidė čia vaikai. Stella pakėlė akis ir pažiūrėjus į jį pasakė:

—Kad prizadėjau, tai reikia išlaikyt žodį.

—Taip?—linksmi atsiliepė jisai ir pagavęs jos ranką tarė:—Tu tiesą kalbi?

Jinai atkišo savo koją su šilkinėmis pančiakaitėmis, apie kokias pirmiau nė nesvajodavo, ir pažiūrėjus žemyn į galą savo gražių, geltonų čeverykaičių, užklausė:

—Kalbama, kad bankas vistiek užmokės mums 15 nuošimtį?

—Taip, ir aš tą girdėjau,—atsakė jisai.

—Labai gerai,—tęsė mergina,—jeigu tu nori, tai gali gaut ne viską, ką aš prizadėjau, bet tiktai 15 nuošimtį.

—Aš nesuprantu tavęs.

—Tas labai lengva padaryt, ir tu gali mane turēt. Tas viskas kainuos tik...

—Kiek kainuos?—užklausė jisai.

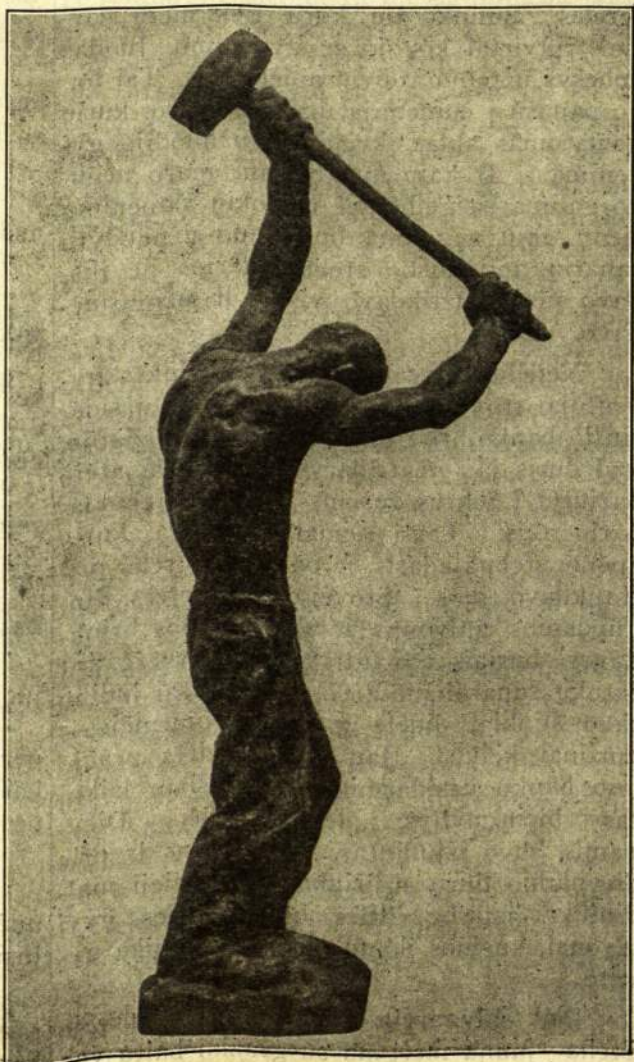
—Nedaug, — atsakė mergina. — Štai!—ir pajudino koją.

Jisai pažiūrėjo į tą vietą, kur jinai nurodė ir pamatė, kad jos maža koja rodė numerį „3“, kurį vaikai parašė žaizdami ant purvinų šaligatvio plytų.

Bet, kad vaikinai nieko nemanydamos, vistiek jos nesuprato, tai ji sušuko piktu, drebančiu balsu, kuriame jautėsi užakmenėjusios ašaros:

—Kvaili! Už tris dolerius tu gali dabar mane turēt. Kam tau vestuvės...

(Iš serijos „Tiesos Miesto“)

PINIGAI ŽMOGŽUDŽIAI

Juškonių kaime gyveno ukininkas, vardu Juozas Meilutis; labai menkas žmogus. Jis visada vaitojo, visada dejavo, ant dievo rugojo: "Kodel kiti žmonės turtingi, o tik-tai aš vienas varguose paskendęs". Kada jis eidavo pro turtingų ukininkų namus, negalėjo jų gėrybėmis atsiziurėti ir jiems pavydėjo. Kaip pamatydavo kieno gerą gyvulį, tai žiurėdamas į jį seilę rijo, nelyginant išalkęs vilkas per tvarto langelį, žiurėdamas į nupenėtą meitėlį. Gaila į jį buvo žiurėti,—taip jis visada buvo išalkęs ant svetimų turtų.

Žmonės jam sakydavo, kad taip trokšti svetimų turtų netinka, bet jam nieko negelbėjo.

Štai vieną dieną, laike sumišimo, kareiviai ėjo per Juškonių kaimą ir vienas jų bijodamas, kad priešas neatimtų iš jo turto, kokį jis su savim turėjo, niekam nematant, imetė į Juozo šulinį. Į du metus po atsitikimo, Juozas, valydamas savo šulinį, rado jame pilną skrinutę aukso. Su neišpasakytu džiaugsmu Juozas pagriebė skrynutę ir parsinešęs ją namo tarė sau: Ačiu tau, dieve.

Tada Juozas nusipirko puikius namus, įsitaisė gražų vežimą, nusipirko gražius arklius, ir pats gražiai, įsirėdęs važinėjo kaip koks ponas.

Ukininkai, matydami, kad Juozas nori buti jiems lygus, pašnekiavo jį, ir pradėjo su juom kalbėti. Juozas tada nusiziūrėjęs į juos, pradėjo poniškai valgyti, gerti ir svečiuotis. Pas Juozą visko tada buvo. Vyno, degtinės, romo ir visokių gardumynų niekad Juozo namuose nestokavo. Vaziuodavo Juozas pas ponus ir kunigus. Jį visi primdavo, meiliai sodindavo pas save, duodavo valgyti, gerti, ir vis ant juoko. Visi

maži, ir dideli, žiurėjo į Juozą, kaipo į kokią mešką, delto, kad jis nieko neišmanė, nežinojo, o norėjo pasirodyti mokytu. Taip jis toj kompanijoj atrodė, kaip senas jautis karietoje, bet pas jį vis atsilankydavo ponai, ir kunigai saldaus vyno, midaus ir alaus atsigerti. Visi jam tada pritardavo, visi jį glamonėjo, apsikabinę bučiavo, žadėdami buti jo artimais, ir tikrais draugais. O Juozas tikėjo ponams, ir kunigams, ką jam juokaudami kalbėdavo. Jis juos mylėjo ir baliavojo su jais drauge, poniškai.

Neilgai ta Juozo svodba tęsėsi: po penkių metų pamatė, kad jau rastoje jo skrinutėje aukso nėra. "Ką čia daryti?"— klausė pats savęs; ir neilgai mąstęs pasiskolino nuo žydų, bet ir tie pinigai nežinia kur taip umai dingo,—kaip žemė, ištroškus lietaus, vandenį prarijo.

Ką-gi daryti? Juozas jau buvo pripratus dailiai pasirėdyti, gardžiai valgyti, pasivažinėti, patinginiauti. Dabar visas apiplyšęs, arklių ir vežimų neturi, visi senovės draugai pas jį jau neatsilanko, ir da vieton dėkingo žodžio ištarti, išniekina jį, visi išjuokia. Žmonės vėl iš jo tyčiojasi:

"O ką, Juozai, vėl prasčiokas palikai, o ponų nepavijai; kas dabar bus?"

Juozas pats ant savęs piktas, neišmano nė ką pradėti? Sunkaus darbo, po gerų laikų, visai nenorėjo dirbti—tingėjo. Bet "kas nedirba, tas ir nevalgo". Taip ėjosi ir su Juozu; visas apiplyšęs, pusbadis, valkiojosi, kaip baidyklė. Ant galo perpykęs del savo kvailumo, negaudamas niekur vietos ir atsilsio nuo susikrimitimo, nuėjo pas tą patį šulinį, iš kurio su dideliu džiaugsmu išsiėmė turtą ir ten įšokęs užbaigė savo liudną gyvenimą.

Seiniškis.

TEISMO RUMAI

Oscar Wild. Eilės prozoje.

Ir užėjo tylą Teismo Rumuose, ir stajosi žmogus pilnoje šviesoje prieš Dievą.

Ir atidengė Dievas Žmogaus Gyvenimo knygą.

Ir tarė Dievas Žmogui:

—Gyvenimas tavo buvo neteisingas; tu buvai nemielaširdingas tiems, kurie reikalavo paramos, ir neatsisaukei tiems, kurie jį ieškojo pagalbos, ir žiauri buvo tavo siela. Pavargėliai šaukėsi prie tavęs, o tu neklausei jų, ir mano apleistuosius tavo ausis negirdėjo. Tu prisisavinai pavargėlių turtą. Tu atėmei duoną iš vaikų ir atidavei ją šunims suėst, o paliegėlius Mano, gyvenančius ramiai dumblyne ir garbinančius Mane, tu išvijai į platų kelią, ir ant mano žemės, iš kurios Aš tave sutvėriau, tu praliejai nekaltą kraują.

Ir atsakinėjo Žmogus, tardamas:

—Visa tai aš atlikau.

Ir vėl atvertė Dievas Žmogaus Gyvenimo knygą.

—Gyvenimas tavo buvo neteisingas; malonumo, kurį Aš tau parodžiau, tu jį ieškojai, o gero, kurį aš paslėpiau, tu nepatėmijai. Tavo gyvenimo sienos išrašytos paveikslais, ir iš savo vietos tu kėleisi fleitų balsams gaudžiant. Tu valgei tą, kas uždrausta, ir tavo rubuose buvo jausta tris gėdos ženklai. Tavo garbintojai buvo ne auksas, ne sidabras, kurie amžini, o kunas, kuris miršta. Tu permirkei jų plaukus kvėpalais ir davei jiems į rankas sprogstančius obuolius. Tu puoše jų kojas šafranu, ir tiesiai po jomis kaurus. Antimonu tu dažei jų blakstienus, o kuną jų ištepei paklusnumo aliejum. Tu puolei ant žemės prieš juos, ir puikybių sostai tavo buvo sutverti ant saulės. Saulei tu parodei gėdą, o Mėnuliui paikumą.

Ir atsakė Žmogus, kalbėdamas:

—Visa tai aš atlikau.

Ir trečią kartą Dievas atvertė Žmogaus Gyvenimo knygą.

Ir tarė Dievas Žmogui:

—Gyvenimas tavo buvo neteisingas; piktu mokėjai tu už gerą, o žiaurumu už malonumą. Rankas, kurios tave maitino, tu žėidei, o krutinės, kuri tau teikė gyvybę, tu neapkentei. Tas, kuris ateidavo prie tavęs su vandeniu, nueidavo trokštantis, ir sargus, kurie tave saugojo, tu išduodavai išaušus dienos šviesai. Savo priešą, kuris tėmijo tave, tu paslėpdavai, o savo draugą, kovojantį kartu su tavim, tu parduodavai už pinigus; ir tiems, kurie teikdavo tau Malonumą, tu atmokėdavai jiems Piktu.

Ir atsakė Žmogus, tardamas:

Visa tai aš atlikau.

Ir Dievas uždengė Žmogaus Gyvenimo knygą, ir tarė:

—Aš pasiūsiu tave į Pragarą. Taip. Aš pasiūsiu tave į Pragarą.

Ir Žmogus sūšuko:

—Tu negali tai padaryt.

Ir Dievas sakė Žmogui:

—Kodel Aš negaliu tave pasiūst į Pragarą ir del kokios priežasties?

—Todel, kad aš Pragare buvau visą savo gyvenimą,—atsakė Žmogus.

Ir užėjo tylą Teismo Rumuose.

Praslinkus tulam laikui prakalbėjo Dievas, ir tarė žmogui:

—Jei Aš negaliu tave pasiūst į Pragarą, tai Aš tave pasiūsiu į Dangų. Taip. Aš tave pasiūsiu į Dangų.

Ir Žmogus sušuko:

—Tu negali tai padaryt.

Ir Dievas tarė Žmogui:

Kodel Aš negaliu tave pasiūst į Dangų ir del kokios priežasties?

—Delto, kad niekuomet ir niekur aš negalėjau sau įsivaizdyt Dangaus,—atsakė Žmogus...

Ir užviešpatavo tylą Teismo Rumuose.

NAŠLAITĖ

Ant medžio lapuotos šakelės,
Lakšutė nutupus čiulbėjo;
Jos balsas, malonios dainelės
Našlaitę ramino, kalbėjo:—

Ko liudi bedale našlaitė?
Kam vilgai blakstienas akių?—
Ateis ir tau laimės dievaitė,
Sulauksi dienelių puikių.

Dievaitė pripirš tau vaikina,
Auginsi vaikelių kelis.

Veltui ją lakšutė ramina,—
Liudna jos likimo dalis.

Kas gali našlaitės gailėtis?
Ir kas gi vargdienę paguos?
Mamytė, ką karštai mylėjo
Jau užberta žeme kapuos.

Tėvelio pažinti negavo,—

Jis krito likimo auka,

Kai jąją lopšelyj liuliavo

Mamytės pavargus ranka.

Mylėjo ji vieną vaikina,
Šiandieną jau jisai pulkuos,
Kur juosius kai žolę naikina,
Kraujuotuose karės laukuos.

Brolėlį, ką jąją mylėjo,

Šiandieną negali matyt:

Jam žvangančius pančius uždėjo,

Kad drįso jis liaudžiai sakyt:—

Jus apvagia ponai kasdieną,
Už darbą apmoka pigiai;

Jūs ariat ir pjaunate šieną,—

Jūs dirbat, o mintat vargiai.

Ponams statot puikius palocius,

O jusų bakuzė tamsi,

Linksmybės maitinat besočius,—

Pats bredat per purvą basi.

Aštriai jis teisybę kalbėjo

Del ponų "garbingų, dorų",

Delto jie jam pančius uždėjo,

Ir laiko už grotų storų.

Be vilties našlaitė-mergelė,

Ant vargo palikus viena,

Ją glaudžia tik tamsi grintelė,

O ašaras šluosto daina.

M. Duseika.

VILTIS

O viltie! Tau ačiu, kad žmonės gyvena;
Be tavęs ne vienas keliaun' į kapus,
Nors vargas aštriaušias mus skaudžiai ku-
tena

Ir blaško likimas, kai audra lapus.

Bet tu mums žydi, kai lauke lelijos,
Bučiuoji mūsų sielas, kai ramos žiedus,
Ramini per amžius tu širdis žmonių,
Nors lieki tik sapnas malonus, saldus.

Karės lauke kareiviui kalbi į ausį:

Liksi da tu gyvas! Ko reikia drebėt!

Sugrįši tėvynėn ir vėl prisiglausi

Prie tos, ką žadėjai per amžius mylėt.

Vyliodama pieši jam ateities vaizdą,

Bet priešas su ginklu kitaip jį paguos.

Jau artinas; teikia jam mirtiną žaizdą

Ir, vilties apgautas, jau guli kapuos.

Artojas kaimietis kai aria ar sėja,

O pietus nešioja sermėgos skverne,

Į galvą jam teiki taip linksną idėją,

Kad žiemą grūdų bus pilna svirne;

Daug kartu taip skaudžiai apgauni artoją:

Nupjauna javus jam audringi ledai.

"Tiek prakaito liejau",—žodžius pakartoja,

Jau mirė krutinėj man džiaugsmo žiedai.

Jaunutes mergaites tu moki vylioti,—

Gražiausius paveikslus del jųjų pieši.

Jos džiaugsme panirę neliauna svajoti:

Dabinasi, puošias kol pas jas vieši;

Kalbi, glamonėji maloniai, patyčiai,

Kad motinom tapę auklės jos vaikus.

Tas džiaugsmas didžiausias širdy darbi-
ninkės,

Sapnuote sapnuoja jos linksmus laikus.

Bet žiaurus likimas kitaip kelią puošia:

Tai lieka nevedę, tai tampa našlėm,

Tai grabą jaunystės dienose paruošia,

Tai ateitį kaišo liudnumo gėlėm.

Kai eina, maršuoja kareivių skadronai,

Tai tu prisiglaudus karaliui sakai:

Tavo ginklai tvirčiausi, aštrūs patronai,

Tau tur prigulėti plačiausi laukai.

Karalius išgirdęs, nemiegant sapnuoja:

Tapt geidžia valdonų pasaulio laukų.

Likimas jam dainą kitokią dainuoja,—

Netenka jis sostų, skadronų, pulkų.
Visus glamonėji, paguodi, pagaili;
Nuliudusiom sielom tu vaistus teiki
Labiausia ligoniam maloni ir meili,
Kai kalbi jiems mirštant, kad bus jie sveiki.

O viltie! Tau ačiu, kad žmonės gyvena;
Tau ačiu, kad mus saldžiai ramini,
Nors vargas begalo mus skaudžiai kutena,
Bet mus neapleidi,—drauge gyveni.

M. Duseika.

Vaikų Skyrius

KO-OPERACIJA.

(Dialogas)

Tėvas: Na, Kaziuk, ką tu šiandien veiki, kuomet tetušis buvo darbe?

Sunus: O, aš puikiai laiką praleidau. Aš buvau nuėjęs prie uosto, kur dideli laivai atplaukia. Aš mačiau laivą, kuris išplaukė į Chiniją.

Tėvas: Argi? Papasakok man apie tai.

Sunus: Aš negaliu atsiminti visko, nes daug stebėtinų dalykų mačiau. Man geriausiai patiko jureivių dainos. Ilga eilė jureivių traukė kokią tai virvę ir traukdami dainavo, man rodos, kad svetimoj kalboj, nes aš negalėjau suprasti. Tik dainos tarpuose jie visi šaukia "Ye-ho-o, ye-ho-o". Ar tu matei, tėveli, kuomet-nors jureivius taip traukiant virvę.

Tėvas: Taip, Kaziuk, daug sykių. Ir ištikro, tai puikiai atrodo. Na, ir kam tu manai, traukiant virvę, jie taip keistai šaukia?

Sunus: Aš nežinau. Pasakyk man, tetuši.

Tėvas: Jie taip šaukia, kad žinotų, kuomet sykiu traukti. Ar nepatėmijai, kad kuomet jie sakė "o-o-o",—jie visi antsyk traukė.

Sunus: Taip, aš tą patėmijau.

Tėvas: Tai tas yra jų ženklas pasakyti, kada traukti.

Sunus: Tai kodėl jie visi turi sykiu traukti?

Tėvas: Todėl, kad visiems yra lengviau. Ar tu manai, galėtum šią lazda iš-

traukti iš mano rankų, jei aš laikyčiau tvirtai?

Sunus: Ne, aš negalėčiau.

Tėvas: Bet jei pakviestum Tamošių, Marytę ir Jonuką ir visi paėmę už lazdos trauktumėt, aš manau, kad ištrauktumėt.

Sunus: Žinoma. Aš tikiu, kad ištrauktumėm. Tu negalėtum, tetuši, nė minutą prieš mus išsilaikyti.

Tėvas: Tai tame ir yra paslaptis su ju-reiviais. Jie dainuodami paduoda ženklą, kad sykiu visi trauktų, nes tuomet lengviau.

Sunus: O, aš dabar suprantu. Jie šaukia "Ye-o-o", kad visi trauktų lygiai tuopat laiku.

Tėvas: Taip, delto. Dabar aš noriu supažindinti tave su nauju žodžiu. Ar tu galėsi ištarti "ko-operacija"?

Sunus: Ko-operacija.

Tėvas: Tas žodis reiškia traukti arba valdyti bendrai. Ar galėsi atsiminti? Ko-operacija—tai valdymas bile ko bendrom spėkom.

Sunus: Bet tetuši, tau reikėjo matyti tą didelį laivą kaip jis siubavo, kuomet ju-reiviai dirbo ir taip puikiai plaukė per vandenį. O toks labai didelis laivas buvo. Net sunku manyti, kad žmonės galėtų pajudinti jį.

Tėvas: Taip sunau. Tame ir yra spėka bendro veikimo. Tu atsimeni, klausei manęs, kaip greitai mes galėsime pagerinti pasaulį su naujos partijos pagalba, kuri vadinasi Socialistų Partija. Tuomet, kuo-

met mes visi darbininkai stosime į vienybę!
Tuomet bendrom spėkom mes galėsime iš-
siubuoti tą milžinišką laivą "Valstybę" ir
priversime ją tik mūsų reikalais rupintis.

Vertė Diana.

RYKŠTĖ.

Mažytis budams gėles mylėjau;
Mylėjau rytą rasa braidyti.
Aš įpratimą keistą turėjau:
Mėgau po girią paukščius baidyti.
Į daržą eiti draudė mamytė,
Kur taip aguonos gražiai žydėjo,
Kad neįkštų mane bitelė:
Ji mane mažą labai mylėjo.
Labai rūstus mūsų buvo tėvelis,
Su diržu baidė mane kasdieną.
Sykį išjojom, aš ir brolelis,
Arklus ganyti į avizieną.

Bėgiojant radom bičių lizdelį,—
Medų atimt iš jų norėjom.
Viena bučiavo man į veidelį,
Antra broleliui,—abu kentėjom.
Kada parjojom, klausė tėvelis,
Kodel veideliai mudviem sutinę?
Teisybę sakėm aš ir brolelis;—
Mus skaudžiai musė rykšte beržine.
Nebandė ginti mane mamytė,—
Ir ji bijojo rūstaus tėvelio,—
Rykštė mus kando, kaip ta bitelė.
Aš nenorėjau tokio namelio.
Aš paprašyčiau svieto tėvelių,
Kad mano balso jie paklausytų:
Kad jie nemuštų silpnų vaikelių
Rykšte beržine kad nemokytų.

M. Duseika.

ONUTĖ.

Onutė, septynių metų mergaitė, bet
apsiėjimu lyginasi su užaugusiom mergi-
nom. Kodel?—Todel, kad mamytė mokina
Onutę gražaus apsiėjimo.

Onutė taip-pat ir pati mokinasi but
mandagesne, malonesne.

Onutės tėvai labai džiaugiasi savo duk-
teria. Ir kaip nesidžiaugt; visi tėvai džiau-
giasi, turėdami geras dukteris.

Kartais Onutės mamytė džiaugdamosi
savo gera dukrele, sako:

—Onute, dukrele, klausyk manęs ir
buk gera, tai kaip užaugsi,—busi puiki mer-
gina.

KELEIVIS PRIE LAIMĖS.

Mokyti žmonės pasakoja, kad seniai,
seniai vieni tėvai turėjo sunų, kuris ir ma-
žas budamas mėgo mokintis.

Jo tėvai gyveno kaime, toli nuo moky-
klos, užtat jam reikėdavo rytas anksti
keltis ir eiti į mokyklą, nežiurint ar kelionė
smagi ar ne.

Vieną, labai snieguotą žiemos dieną,
šitam mažam moksleiviui begrįstant iš mo-
kyklos namo, kelyje jis susitiko važiuojant
žmogų, kurs nusistebėjęs tarė:

—Užaugau ir pasenau, bet tokį keleivį
prie gyvenimo laimės da niekur nemačiau.

Ivonėlis.

Sveikatos Skyrius

Mūsų Oda

AL. MARGERIS.

Mes visi norime būti gražiais, o jau ypač moters ir mergelės. Švari oda, manding, labai pagražina žmogų. Bet kad turėt švarią odą, tai reikia bent kiek žinoti apie ją. Priegto, reikia juk žinoti, kaip odą užlaikyti. Tai vis, matote, labai svarbu, ypač švarumą ir grožią mylinčiam žmogui. Jeigu jau taip, tai pašnekėsime apie odą plačiau.

Visųpirmu, rasi, bus parankiausia, tarti keli žodžiai apie odą iš anatomio ir fiziologio atžvilgių.

Oda dalinama į du visai skirtingus sluogsnius, kaip va: išlaukinį ir vidurinį, arba epidermį ir dermį. (Graikiškai "epi" reiškia ant, gi "derma" reiškia oda).

Paimk odos gabalėlį, padėk vertikaliai ir tēmyk jį per padidinamąjį stiklą. Čia pamatysi, jog išlaukinė epidermio eilė išrodo, tarytum, sudėstyta iš lukštelių bei žvynelių. Šitokie lukšteliai, suprantama, suklijuoti tam tikro cemento medžiagomis.

Ištikrųjų taip ir yra. Juk palaikykim ilgiaus ranką vandenyj arba ir besimaudydami patēmijame, kad nuo mūsų kuno neriasi labai plonutėliai odos lakšteliai. Mes, betgi, nejaučiame jokio sopėjimo. Nuo sunkaus darbo iškyla ant delnų puslės. Galime badyti tokias pusles ir mažą sopėjimą tejausime. Arba galime stačiai draskyti su adata epidermio paviršių, ir tai sopėjimo nejausimė. Pagaliaus, juk žinome, kad mūsų oda vienal dėvisi; o tačiaus sopėjimo mes nejaučiame. Neigi kraujas prie viršmīnētų bandymų pasirodys. Reiškia tatai, kad (1) išlaukinė epidermio eilė vienal dėvisi, ir mes to nejaučiame; ir kad (2) išlaukinė epidermio eilė neturi kraujo sudynų.

Vidurinė epidermio eilė yra kitokesnė. Ją, matote, sudaro gyvos cėlės. Šitos cėlės maitinasi lympa, kuri sunkiasi iš kraujo sudynų, pereinančių per visą vidurinį odos sluogsnį bei dermį. Ir šitos cėlės vienal dalijasi, tokiu budu, gamindamos naujas cėles. Naujos cėlės yra reikalingos, idant nuolatai papildžius besidėvintį epidermį. Kaip tai darosi? Nugi ve, gyvosios cėlės nuolatai vis kyla augštyn, kad papildžius ten nykstančią medžiagą. Juo arčiaus išlaukinės epidermio eilės šitos cėlės artinasi, tuo labiaus jos vysta, džiusta, plonėja. Kada jos pasiekia išlaukinę eilę epidermio, jos buna maždaug tik lukšteliai. Žinome jau, kad šitokie lukšteliai, veikiant cementui, tampa suklijuoti į, tarytum, didelį lakštą, kuris juk ir tēra pačiu paviršiu mūsų odos.

Tarp epidermio cėlių randasi, rodos, visai bereikalingos cėlės, kai-kurių žmonių labai neapkenčiamos. Šitos cėlės padaro odos spalvą. Jos vadinama spalvuotomis cėlėmis. Negrai labai daug turi šitų parvuotų cėlių. Užtai jų oda yra ne balta. Iš baltųjų žmonių, juodbroviai turi daugiau parvuotų cėlių už šviesiaplaukius. Šlakai (freckles) yra tik parvuotų cėlių išdavomis.

Taip tai išrodo išlaukinė odos eilė, dabar pažiūrėkime į vidurinę.

Dermis turi labai rupestingai priruostus kraujo sudynus, vadinamus dermio speneliais. Šitokie kraujo sudynai išnešioja pakankamai maisto (kraujo) visoms odos cėlėms. Dermio speneliai ne visi užsiima tuo pačiu darbu, vadinasi, aprupinimu krauju, kaip jau žinome, esančių epidermyj cėlių. Tuli jų veikia, kaipo jautimo organai. Nuo šitų, taip sakant, jautimo bei nervinių spenelių, eina nervų siulai iki smegenų. Tai labai paprasta, juk kitaip mes negalėtume jausti nieko. Nervų siuleliai, rei-

kia čia paminėti, randasi ir epidermyj, tai yra išlaukinėj odois eilėj. Suprantama, jeigu jų ten nebutų, tai negi mes galėtume jausti ką nors ant savo odos? Be abejo, visai ne. Pagaliaus, jeigu nervų siuleliai nebutų surišti su smegenimis, tai irgi mes nejaustume nieko. Bet apie tai aš pašnekėsiu tada, kada kalbėsiu vientik apie smegenis.

Kaip čia matome, tai mūsų oda nėra taip jau paprastas daiktas, kaip daugumas gal mislija. Bet tai da ne viskas. Nekalbėjome juk da apie giles, vadinasi, labai mažas skyteles, per kurias išeina taukai ir prakaitas.

Gilės dalinama į du skyriu, butent, į aliejaus giles ir prakaito giles.

Aliejaus gilės labiausia randasi ten, kur yra plaukų, kaip tai galvos odoje ir visur, kur tik yra plaukai. Taip-pat šitos gilės gana skaitlingai yra veido odoj. Jų, vienok, stoka rankų delnuose ir kojų paduose. Šitose vietose, matote, nėra plaukų. Šitos gilės yra neveltui mūsų odoj; jos yra naudingos mums. Jeigu, daleiskime, nebutų šitų gilių, tai plaukai negautų pakankamai aliejaus; jie džiūtų ir, žinoma, butų taip trapūs, kad stačiai lužtų. Ir abelnai visai odai yra toks aliejus reikalingas; jis daro, odą minkšta ir saugesne nuo vandenio. Labai jisai yra reikalingas akims; nėra be jo mes negalėtume pajudinti akies voko, nēgi galėtume taip liuosai vartyti akis. Merginoms tai jau čia ytin kenktų...

Ne mažiau svarbios mūsų kunui yra prakaito gilės. Kraujas ir, aplamai, lympa vienval išmeta, ar daugiau ar mažiau, vandens, druskos ir šlapumo (urea). Šitie "daiktai" ir padaro, ką mes vadiname, prakaitu. Prakaitui tekant iš mūsų kuno, suprantama, išeina gana daug kunui jau nereikalingų išmatų.

Prakaito gilės laiko mūsų kune pastovią temperatūrą, šilumą. Aplamai, mūsų kunas turi apie 98.5 laipsnio išlumos. Bet reikia žinoti, kad žmogui smagiai dirbant ar šiaip jau mankštinanties, šilumos pasida-

ro jo kune kur-kas daugiau. Vienok ji nesilaiko ten; žinoma, jeigu žmogus yra sveikas; turintis karštligę, be abejo, turės augštesnę temperatūrą, nesa jo oda bus per daug sausa, gi prakaitavimo gilės nedirbs. Šitų gilių, manoma, yra žmogaus odoj apie du ir pusė milijonų. Ir jos visos yra mums labai reikalingos.

Labai svarbu yra atkreipti atydzia į odos higieną. Švarus odos užlaikymas netik padaro žmogų gražiu, bet ir sveiku. Nieks nemyli neapsišvarinusio žmogaus. Toks žmogus netik nešvariu išrodo, bet ir labai prastas kvapas nuo jo atsiduoda.

Norint švariai užlaikyti savo odą, reikia dažnai ją nuplauti. Burną, ypatingai didmiesčiuose, kur dulkių begalės, nuplauti, jeigu galima, bent tris kartus per dieną. Gi visam reikia nusimaudyti bent du kartus į savaitę; o jau kartą, tai butinai! Jau šnekėjome, kad mūsų odoj yra begalės mažų skylučių, gilėmis vadinamų. Per šitas giles, kaip jau žinome, išeina iš mūsų kuno nereikalingos išmatos. Jeigu oda, tačiaus, nėra plaunama dažnai, tai šitos gilės kaip ir užanka; tada išmatos negali išeiti iš kuno.

Šiltos maudynės yra gerai todėl, kad su šiltu vandeniu galima geriau nusiplauti. Gi šaltos maudynės sujudina kune vaikščiojimą kraujo; padaro žmogų gyvesniu, smagesniu. Šaltos maudynės turi buti trumpos. Šalta maudynė yra geriausia, taip vadinama, lytinė maudynė. Užtenka pabuti po tokiu lietum vos keles sekundas; ypač imant rytinę maudynę.

Atsakantis drabužis daug gero neša odai. Vilnų drabužiai yra labai geri žiemos metu. Vilnų audinyj siulai, nėra taip suspaudę, kaip kad linų audinyj; užtai vilnonyj audekle gali užsilaikyti daug oro. Mes žinome, kad oras, ypač sausas oras, neperleidžia šilumos ar šalčio, vadinasi šiluma ar šaltis negali pereiti per jį. Lininiai audeklo siulai yra taip labai susišlieję, kad tarp jų orui vietos beveik visai nėra; taigi

šilumą nėra kam sulaikyti. Juk žinome, kad nors lininis audeklas išrodo, tarytum, "kaip skura", bet išėik su juo šaltame ore į lauką, tai šaltis, kaip per rėtį eina.

Geriausios sveikatai yra vilnoniai marškiniai. Jie sugeria daug prakaito ir vienval palaiko odą vienokią temperatūrą. Tai puikus apsisaugojimas nuo, taip jau vadinamo, "pagavimo šalčio".

Užbaigiant, reikia vieną, kitą žodį tarti apie plaukus. Plaukai yra labai "didžiū" daiktai, ypatingai senberniams. Kurie jau nuplikę, kiek privargina save ir savo kišenių, besistengdami atauginti plaukus. O tai begalo tuščias darbas. Plaukų atauginti jokiū būdu negalima. Galima tiktai palai-kyti esančius ant galvos plaukus. Čia reikalinga, žinoma, švarus jų užlaikymas. Plaukus nereikia pertankiai plauti; sykiu savaitę užtenka. Nors, po teisybės, ir dažnas plavimas negali kenkti. Ana, mąnie-riai (kalnakasiai), plauja galvą kasdien ir tarpe jų plikių mažiau tesiranda, negu tarp kitokio amato darbininkų. Jeigu galvos oda yra labai sausa ir randasi pleiskanų, tai reikia tankiai ir gerai plaukus iššukuoti, kad sujudinus, kraują, kuris, kad smarkiau bevaikščiodamas galvos odą, atneštų plau-

kams pakankamai maisto. Kartais galima įtrinti odą po biskį vazelino; tiktai ne- daug. Bet jeigu, daleiskim, oda yra pakan- kamai drėgna, o vis randasi pleiskanų, tad reikia įtrinti odą alkoholio. Tai daryti galima tik labai retai, nes tankus alkoholiu odos vilgymas yra kenksminga. Yra žmonių, kurie savo veidą net kasdien alkoholiu mazgoja; žinoma, tai dideli neišma- nėliai; anksčiau ar vėliau jie pamato to viso apgailėtinas pasekmes.

Pagaliaus, vilgymas plaukų visokiais "stebuklingais, tikrai pamačijančiais vais- tais", yra stačiai pavojingas ne tik da esan- tiems bent keliems, sakysime, ant galvos plaukams, bet ir kišeniui. Žmogus turi but stačiai neišmanėliu, jeigu jis netiki tikram daktarui, bet "stebuklingam" šarlatanui!

Švarus užsilaikymas, tai geriausias odai vaistas. Tai turi atminti ypač merge- lės, kurios taip labai trokšta buti gražiomis. Geru muilu, kaip tai "lifebuoy soap" ir grynu vandeniū nuplauti veidą, tai geriau- sia už viską. Visokios košės, puderiai tik sugadina natūrali odos skaistumą. Kas myli buti gražiū ar gražia, lai neužmiršta tai.

KORESPONDENCIJOS

ROSELAND, ILL.

Iš Liet. Mot. Progr. Sus. 25 kp. veikimo.

Užbaigiant žiemos veikimo sezoną L. M. P. S. 25 kuopa surengė paskutinį gražų vakarą. Buvo sulošta penkių veiksmų me- lodrama "Graži Mageliona ir Petras Karei- vis", parašyta M. Dundulienės. Lošime da- lyvavo pasižymėję artistai ir veikalas pavy- ko gana gerai.

Progresyviui moterų veikimui vietos klerikalai nuolat stengiasi užkenkti, tečiau- s iš jų tiktai reikia nusijuokt, nes visuomenė matyt jau nebepaiso jų pliauškalų. Ir ge- rai! Kuopa auga kaskart vis stipryn kaip

narėmis taip ir finansiniai, tuomi ir veiki- mās darosi platesnis. Kuopietės nutarė lavintis ir dainoje; tam tikslui liko sutver- tas moterų-merginų choras. Jau įvyko ir repeticijos. Paskutinėse repeticijose jau buvo 25-ios dainininkės; mokytojauja p. P. Sarpalius, žinomas ir pagarsėjęs muzikan- tas, ir puikus chorų vedėjas. Taigi, laikui bėgant, reikia tikėtis, kuopa turės puikų chorą.

Kuopa taip-pat surengė prakalbas d. Petrikienei, kurios pavyko gana puikiai; žmonių atsilankė pusėtinās burelis ir visi buvo labai užganėdinti d. Petrikienės kal-

ba, ir stebėjosi, kad tokią puikią kalbėtoją turime.

Rengianties prie vasaros sezono kuopa nutarė surengt draugišką išvažiavimą į Washington Parką; taip-pat nutarė jau išanksto mokytis veikalą "Kunigas Macochaš" (parašytas M. Dundulienės), kuris bus suloštas rudenį ir kurio pusė pelno nutarta paaukaut "Mot. Balso" parėmimui.

Taip-pat paaukauta \$5.00 rašytojo Br. Vargšo paminklo pastatymui. Čionai turiu pažymėti, jog nežiurint į klerikalų kenkimą, bet dar atsiranda ir pačioj kuopoj negeistinų jai narių, kurios nesilaiko didžiūmos nutarimo: rašinėja privatiškus skundus į centrą ant kuopos, atkalbinėja kitas nares, vaikščioja po stubas ir renka (lyg kad kokį "petišiną") vardus kitų narių, liepdamos pasirašyt ant kokios tai popieros ir stengiasi kiek galėdamos užkenkt kuopai, ir tuomi didžiūojasi, giriasi visiems. Jeigu tos draugės nesilaikys rimčiau, prisieis viešai paminėti jų vardus. Drg. Z. Klibienei susirinkimas atėmė balsą vienam mėnesiui. Ji liko nubausta už kenkimą kuopos veikimui. Ar tai gražu?

Draugės! Stengkimės išvengti tokių dalykų; dirbkime išvien, sutartyj, nes vienybėje—galybė. J. Grybienė.

CHICAGO, ILL.

Balandžio 26 d. L. M. P. S. 9 kp., Chicago, Ill. surengė prakalbas Mildos svetainėj. Kalbėjo d. K. Petrikienė iš Brooklyno; kalbėjo dviem atvejais. Pirmu atvėju apibudino moterų padėjimą senovėje, kaip moterų likimas, kaipo fiziškai silpnesnių, priklausė viešpačiams vyrams ir kokias pareigas tais laikais joms reikėjo atlikti. Kaip moterų pavergimas buvo surištas su religija ir pagaliaus katalikų vyskupai vieno balso didžiūma pripažino moteriai dušią. Toliau kalbėtoja nupiešė šių dienų moterų darbininkų padėjimą, ir butiną reikalingumą organizuotis, kvietė visas priklausyti į vienintelę lietuvių darbininkų organizaciją.—L. M. P. S.

Antru atvėju kalbėtoja aiškino apie darbininkų-motinių reikalus.

Žmonių prisirinko pilna svetainė, taip kad daugeliui prisiėjo statiems buti, nors d. Petrikienė buvo kalbėjus toj pačioj svetainėj LSS. 4 kuopai. Pasirodo, kad chigaciečiai labai patenkinti d. Petrikienės prakalbomis, nes daugumas atėjo net antrą kartą pasiklausyti.

Prie kuopos prisirašė ir užsimokėjo vienuolika naujų narių; 4 padavė antrašus, žadėdamos susirinkime užsimokėti. "Moterų Balso" parduota 62 egz. Drg. Petrikienė irgi užrašė "Moterų Balsui" keletą prenumeratų. Aukų LSS. Apsigynimo Fondui surinkta \$17.60, nors už aukas nebuvo nė agituota, nes visa kalba buvo pašvesta vien moterų klausimui.

Pertraukoje, aukas renkant, sudainavo keletą dainų "Ateities žiedo" vaikų mišrus choras; buvo skambinta pianu, ir sakyta keletas deklamacijų, kurias atliko "Ateities Žiedo" nariai.

Turiu priminti, kad kuomet pribudavo iš rytinių valstijų vyras kalbėtojas į VIII Rajoną su maršrutu, niekaip negalima budavo priprašyti, kad kalbėtų bent vienai L. M. P. S. kuopai. O d. Petrikienė, nors į savaitę vieną dieną turėdama liuso laiko pasilsiu, bet kalbėjo kiekvienai L. M. P. S. (Chicagoj) kuopai, sunaudojant ir savo pasilsio laiką, už ką Chicagos progresistės d. Petrikienei yra labai dėkingos.

Balandžio 27 d. LSS. VIII Raj. surengė draugišką vakarėlį atsiseikinimui su drauge Petrikiene (kuri Chicagoj ir apielinkėse prabuvo arti mėnesio laiko, laikydama prakalbas ir rinkdama aukas LSS. Apsigynimo fondui). Svečių dalyvavo apie šimtas penkiasdešimts. Vakarėlis buvo gana draugiškas ir linksmas. Iš karto buvo įvairios žaismės ir šokiai, o baigiant vakarieniauti prasidėjo prakalbos. Kalbėjo Žemaitė, K. Petrikienė, T. Dundulis, Žymontas, Kukutis, Vasiliauskas, Čeponis, Kairys, Jurgaitis ir Grybas. Butų prisiėję kiekvienam svečiui išreikšti savo įspūdžius,

bet kadangi buvo vėlus laikas, tai visi skubinosi į namus, atsisveikindami ir draugiškai spausdami d. Petrikienei dešinę.

Bet ir liudna buvo atsiskirti. Taip rodos norėtusi, kad ji visados pasiliktų su mumis.

Nors su d. Petrikiene atsisveikinome, bet tie įspūdžiai, kuriuos ji paliko, ta energija, kurią ji mums suteikė, ilgai mumise pasiliks.

O. Stikla-V-nė.

MONTELLO, MASS.

L. M. P. S. 22 kp. vakaras.

Balandžio 30 d. buvo surengta rankų darbų paroda su puikiu programu. Parodą atidarė d. K. Čereškienė 7 val. vakare, paaiškindama parodos tikslą. Paskui d. Vinkšnaitienė pakalbėjo apie moterų reikalus. Po to sekė dainos, piano solo, eilės ir dialogai. Geriausia programoj atsižymėjo šios draugės: R. Aukšteliutė, M. ir B. Petkunaitės, d. A. Bačiulis, Turskaitė ir Brazaitė. Dialogą "Nuskriaustas" sulošė mergaitės E. Lipskaitė ir M. Bubliauskiutė; atliko pagirtinai. Pasibaigus programui, publika vaikščiojo po svetainę ir žiūrėjo į rankų darbų daiktus. Sienos buvo papuoštos rožėmis ir kitokiomis gėlėmis, kurios buvo išsiutos ant staltiesių ir paduškaičių. Drg. J. B. Smelstoriaus piešti paveiksai labai puikiai atrodė ir d. Stililo padarytas staliukas iš mažų šipuliukų, kuris susidėjo iš suvirš 3000 šmotelių,—tai buvo vienas gražiausių darbų parodoj. O kas del mezginių ir siuvinių, tai buvo be skaitliaus. Už tai priklauso garbė Montellos progresistėms ir jų simpatizuotojoms už puikius dirbinius, kurie buvo sunešti į viršminėtą parodą.

Linkiu ir toliaus veikti nenuilstančiai.

B. Bubliauskienė.

HART, MICH.

Šios apielinkės ukininkai turėjo pikniką p. M. Jakobkos farmoj. Pasilinksminus, fermeriai turėjo mitingą ir nutarė uždėti kiaulių skerdyklą. Mėsą rukys ant vietos,

o paskui siųs į didmiesčius. Tam tikslui sutvėrė korporaciją su \$10,000 kapitalu. Korporacijos izdininku yra p. M. Jakobka, P. O. Box, Hart, Mich.

CLEVELAND, OHIO.

Birželio 9 d. buvo L. M. P. S. 24 kp. piknikas p. Naill formoj. Buvo ir programos: kalbėjo d. A. Karalius, "Mirtos" choras sudainavo keletą dainelių. Vėliau tęsėsi žaislai ir šokiai. Publika atsilankė virš 400 ypatų, todėl šis piknikas visais žvilgsniais nusisekė gerai ir kuopai, rodos, liks keletas desėtkų dolerių pelno.

Barbora V. Jakštienė.

PHILADELPHIA, PA.

L. M. P. S. A. 11 kp. rengia linksmą pikniką 7 d. liepos Hollen Lane. Bus puikiai sutaisytas programos iš įvairių žaislų ir laimėjimų. Bus skanių užkandžių ir gėrimų. Kas norite linksmi laiką praleisti atvažiuokite. Karą reikia imti ant 13 gatv. numerį 53 ir važiuokite, kol veža. Išlipus reikia eiti tiesiai į girią ir ten rasi vietą.

L. M. P. S. A. 11 susidėjus su 46 kp. rengiasi prie L. M. P. S. suvažiavimo, kuris įvyks 4 ir 5 spalio, Phila. 46 kp. rengs prakalbas, 11 kp. statys scenoj puikų veikalą: "Palocius Ežero Dugnuose". Musų kuopos darbuojasi.

A. A-tė.

PHILADELPHIA, PA.

L. M. P. S. A. 46 kp. Richmonde, rengia labai puikų išvažiavimą su prakalbom ir kitais pasilinksminimais. Bus gardžių valgių ir lengvų gėrimų. Vieta—Cheltenham, Jatužio farmoj. Piknikas įvyks July 14 d., 1918; įžanga ypatai 75c.

Kurie norėtų dalyvaut, geistina, kad iškalno pasirupintų tikietus, nes norime žinot, kiek valgio pagamint. Tikietus galima gaut sekančiose vietose: K. Prancunkienė, 445 N. 9th St., K. Baltrunytė, 229 N. 6th St., J. Dura, 2724 Madison St., ir pas kiekvieną narę 46 kp. Reikalaukite ypatiš-

kai, arba per laišką, prisiųsdami 75c tikietui.

Nors mūsų 46 kp. atakuoja visoki "juodieji varnai" ir šiaip tulos "gražiosios ponios", bet mūsų kp. nieko nepaiso, palaukia, kol debesy praeina ir vėl pradeda savo darbą. Tikimės, kad visi, kurie tik simpatizuoja moterų judėjimui ir 46 kp., neatsisakys dalyvaut mūsų išvažiavime. Mes užtikriname, kad busite visi patenkinti, Važiuojant imkite karą ant 5 gatv., "Fox Chase" ir važiuokite iki Cheltenham road. Išlipus reikia eiti iki 507 Franklin Ave. Nuo 12 iki 2 val. bus vadovas, kuris nurodys vietą nežinantiesiems. Kitų kuopų prašome tą dieną nieko nerengti. Rengimo komisija.

EASTHAMPTON, MASS.

Streikas.

Easthamptone lietuvių randasi nedidelis skaičius. Gyvuoja LSS. ir L. M. P. S. kuopos.

Darbų daugiausia yra audinyčiose. Neseniai West Boylston Mnfg. Co. darbininkai sustreikavo. Reikalavo pakelti algą atskiri skyriai nuo 15 iki 30 nuoš. ir pripažinti uniją. Streikas tęsėsi per 4 savaites laiko. Pagalios, darbininkai ir kompanija reikalavimus sutiko vest tarybų keliu ir darbininkai sugrįžo prie darbo. Unijos nepripažino ir tik dalį reikalauto algos pakėlimo davė. Be to, darbininkai reikalavo, kad kompanija neturėtų teisės komitetą nuo darbo prašalinti, nes jis jų visų reikalus atstovavo. Kitaip eisią vėl į streiką.

Darbininkų vienybė buvo nepaprastai tvirta. Skebų veik nebuvo. Kurie norėjo skebauti ir pasiliko dirbtuvėj, tai patįs bosai liepė eiti namo, nes dėl jų mašinų varyti neužsimoka. Į uniją ir nepriėmė, kuomet norėjo. Vargšai, nieko nepešė.

Padirbus porą savaičių, darbdaviai pasielgė savaip ir atstatė nuo darbo keletą vyrų. Panedėlyj, 17 d. komitetas pareikalavo, kad priimtų juos atgal prie darbo ir kuomet kompanija atsisakė išpildyti reikalavimą, tai į minutą laiko žinia pasklido po visą dirbtuvę, kad mesti darbą. Ir 7:30 val. ryte visi metė darbą vienu sykiu. Puikiai demonstravo iš dirbtuvės. Pirmiausia ėjo audėjai, paskiau iš kitų rumų. Lydimi audėjų, 9 val., po du eidami ilga eile, ėjo tiesiai į svetainę. Nuėję iki svetainės, daug pasitiko plodami rantom ir plojo kol susėdo. Pirmosios ėjo moters, o vėliau vyrai. Darbą metė 2600 darbininkų. Liko ir vėl keletas skebų, bet jie nieko nenuveiks, nes darbininkai tvirti dvasioj ir nežada grįžti, kol nepripažins unijos ir kompanija sutiks neatstatinėti nuo darbo streiko komiteto.

Daugiausia streikuoja lietuvių, lenkų ir prancuzų. Iš lietuvių neatsirado skebų. Visi tvirtai laikosi.

Tai ką reiškia darbo žmonių vienybė! Viens už kitą užstoja. Puiku. Laikykitės broliai ir sesutės ir bukite tvirti dvasioj. Pasaulio proletariato laimėjimai yra jusų laimėjimuose! Streikierių Viltis.

Šeimyninkių Skyrius

KELI ŽODŽIAI VYRAMS.

Atėjo įkyrus vasaros karščiai. Jūs, vyrai darbininkai, plaukiojat savo prakaite prie sunkių darbų. Jūsų burna džiūsta, jūs trokštāt gert ir gert. Bet ką dabar gert? Alus, nors kenksmingas, vienok jūs su juo apgesindavot savo troškimą,—gi dabar ir alus jau taip pabrango, kad darbininkui žmogui jau beveik nė neįperkamas pasidare.

Aš jums nuo širdies duodu ve kokią patarimą: savo kvoterius, kuriuos jūs už alų išduotumėt, atiduokit savo šeimyninkėms ir paprašykite, kad jos jums į vietą alaus, pagamintų daržovių, kurias visi sveiki žmonės visuomet prie mėsos vartoja. Daržovės, ypatingai vasaros laiku yra ne taip jau labai brangios, o žmogaus organizmui suteikia neapsakomą naudą. Daktarai sako, kad žmogus be daržovių visiškai negali gyventi. O tuo tarpu darbininkai, ypatingai mūsų lietuviai vyrai, beveik tik duona ir mėsa minta. Užtai jie yra nesveiki, netrivoja alaus arba net šnapso gerti.

Vyručiai, pabandykit atsipratint nuo alaus ir prie kiekvienų pietų—mėsos, vartokite daržoves. Daržovės vasaros laiku atstoja dalinai gėrimą.

Čia paduodu ir kelis receptus, kaip daržoves pagaminti.

ŠPARAGAI (ASPARAGUS).

Pundelį šparagų, apačias apskutinėt, gerai nuplaut, užpilt karštu vandeniu ir virint pusę valandos. Nusunkt, užsudyt, užbert pipirų, užpilt sviesto ar taukų ir valgyt prie mėsos. (Šparagai yra geriausia daržovė).

ŽALI ARBA BALTI ŠEBELBONAI.

(String Beans)

Aptraukyt šebelbonų gyslukes, supjauštyt patinkamai, nuplikint karštu vandeniu ar verdančiu vandeniu užpylus virinti vieną valandą. Nusunkti, padaryt rugščių ar saldų sosą, koks patinka, užpilti ir val-

gyt. Galima tik apsudyt, užpilt sviesto ir tai yra gana gerai. (Ši daržovė taip-pat labai gera ir sveika valgyt. O daugumas lietuvių visai nė nežino, kam tos krautuvės šebelbonais užverstos).

Gručkai, barščiai, ropės, morkvos ir beveik visos daržovės yra panašiai gaminama. Atmainos delei, galima pavartot baltą sosą, kuris darosi šitaip: Šaukštą sviesto ištirpint ant lengvos ugnies, (ant didelės, reikia vaktuot, kad neparustų), įdėti šaukštą miltų ir maišant pavirint; įpilt puoduką ar daugiau pieno, virint iki sutirštės ir gatavas sosas. Visoki daržovių kepimai, kimšimai ir spirginimai, yra tik išdykumas, o kartais net daržovių sugadinimas.

K. S. L-tė.

RHUBARB.

Patarimas kaip sudėti į bonkas Rhubarb.

Nulupk žievę nuo kožno stiebo ir nuplauk gerai šaltu vandeniu; paskui supjauštyk į mažus šmotelius, sudėk į bonkas ir užpilk po 4 didelius šaukštus cukraus į kožną bonką ir vandens įpilk, kad aptektų. Paskui uždėk gerus robus ant bonkų, pridengk viršelius ir dėk į katilą virti kartu su bonkomis. Pavirink 15 minučių, paskui išimk laukan ir užsuk gerai viršelius ir padėk į sklepą šaltai del žiemos.

SIDABRINIS KEIKAS.

Paimk du baltimu kiaušinio ir išplak gerai; kai pasidarys kietą, kaip košė baltimas, tai paimk šaukštą sviesto ir cukraus puoduką. Cukrų sudėk į sviestą ir maišyk tol, kol pasidarys baltas sviestas; taip-pat dėk druskos mažą žiupsnelį ir pilk del kvaipo citrinos sulties mažą šaukštuką. Dabar sudėk sykiu kiaušinio baltimą su sviestu ir maišyk gerai. Pašildyk puoduką pieno ir supilk; dėk 1½ puoduko miltų, du šaukštuku baking powderio ir išmaišius gerai pilk į blekį ir kepk 25 minutes, karštam pečiuj.

B. Bubl.

Juokų Kampelis

KAS TAI BUTŪ?

Ona besimaudama šilkinės pirštinaites:

—Reikia viską gerai apgalvot: reikia neleist veltui laiko, reikia mokintis skaityt, rašyt, reikia buti mandagia, nuoširdžia ir logiška. Niekuomet nereikia tarti žodį dalyko neapsvarsčius ir jo tikrai nesuprantant. Tada mes busim apsišvietusios, inteligentiškos,—ne tokios, kaip, štai, Nastė.

Nastė krupitelėjo.

Katrė. Bet Onute! Tu kątik kalbėjai apie mandagumą ir nuoširdumą, o dabar pati ėmei ir įžeidei Nastę.

Ona. Tu tylėk! Tavo liezuvis ir netrumpesnis; tu tik ir tykai, kad kam įkąsti,—tu už akių pletkus darai!

Katrė: Ironiškai nusišypsojo, pridėjo pirštą prie smakro ir mąno sau:

Kas tai butū tie trys žodžiai: mandagumas, nuoširdumas ir logika?

Kvailiukė Katriukė.

* * *

TRIJŲ KEIDŽIŲ PROTESTAS PRIEŠ “NAUJIEINAS” IR “MOT. BALSĄ”.

Kartą susirinkime, mes trys keidės, turėjome nemažai nesmagumo, kuomet viena iš mūsų pasakė: “Mes iš kuopos izdo pinigų išėmę”. Gi Marė pastebėjo, kad čia pinigai nebus mėtomi, bet išėkvoti apšvietos

tikslams. Tama viso susirinkimo burna atsivėrė ir ant mūsų trijų krito šauksmai ir koliojimai, buk mes esą atzagareivės, nes apšvietai skiriamus pinigus vadiname mėtymu. Mes pradėjome verkdamos teisintis, kad taip nesakēm.

Pradėjus dalyką tyrinėt, pasirodė, kad tame buvo kaltas žodis “mes”. Marė ir susirinkimas ginčijo, kad “mes”, tai ką-nors “numes”. Gi mes tvirtinom, kad “mes” tai žodis “męs”. Tada jos ištiesė priešais mus “Laisvę” ir prirodė, kad “męs” tai “męs”.

Tuomet mes trys, nuskriaustos keidės, nutarēm išnešt protestą prieš “Naujienas” ir “Moterų Balsą” už vartojimą žodžio “mes” vieton “męs”.

Keidžių Trio.

* * *

VIETON PROTO—VATA.

Jonukas parbėgęs iš mokyklos sušuko:

—Mama, mokytojas mums sakė, kad žmogaus galvoj randasi protas, bet mūsų kunigo galvoj tai tikrai yra vata.

Motina: O tu galgone, kodėl tu taip bliuzniji ant dvasiško tėvelio.

Jonukas: Aš nebliuzniju, bet savo akimis mačiau, kaip jam per ausis pradėjo lįst.

* * *

NELAIMINGAS.

—Taip ilgai mudu nesimatēm! Na, o kas naujo? Gal apsidevei?

—Kas tau... Mano gydytojas man uždraudė vest.

—O viešpatie! Kodėl gi aš neturėjau tokio gydytojaus.

L. M. P. S. Reikalai

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa., on June 29th, 1918, as required by the Act of October, 6, 1917.

PROTESTO REZOLIUCIJA.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo II Rajono antroji konferencijoje, laikytoj 26 d. gegužės, 1918 metų, South Bostone, vienbalsiai buvo priimta sekanti rezoliucija:

Vokiečių imperialistų geležinė kumščia trupina visas demokratijos viltis. Kruvini jų nagai jau užgrobė Lenkiją, Ukrainą, Kuršą ir Livžemę. Varge ir priespaudoj, ašarose ir kraujų vaitoja žmonės ir tik laukia tos valandos, kada galės pasiliuo-

suot. Vokiečių globos nei jungo negeidžia nė viena demokratija tuose kraštuose.

Vokiečiai nori pagriebti tas žemes ypatingu budu. Jie nori įsteigti tenai vokiškas monarchijas, su vokiško kraujo karaliais, arba šiaip uždedant ant jų savo globą. Tokį karalių jie jau ir paketino duoti ir Lietuvai. Tokių karalių užduotis bus spausti žmones, versti juos likti vokiečiais, palaikyti juos tamsybėj, siaurinti jų politiškas teises ir daboti, kad jie ištikimai tarnautų Vokietijos junkerių ir kapitalistų naudai.

Prieš tokį amžiną Lietuvos pavergimą protestavo visa Lietuvos darbininkų kles, vienok atsirado Lietuvoj tokių gaivalų, kurie su dideliu džiaugsmu priėmė peršamą Lietuvai vergiją. Tai buvo klerikalai. Jie pabugę Rusijos revoliucijos puolė glėbin Vokietijos imperialistų. Kada laisvoji Rusija stengėsi išplėsti Lietuvą iš kaizerio nagų, tai Lietuvos klerikalai ėjo kartu su Vokietija.

Rugsėjo mėn., 1918 metų, kuopelė Lietuvos reakcionierių sutiko pavesti Lietuvą Vokietijai, ant kaizerio pasiulytų išlygų. Klerikalų galva, vyskupas F. Karevičius nuvažiavo net pas Vokietijos kancelerį pasiulyti Lietuvą ir prašyti jai vokiško kraujo karaliaus, kurį teiks paskirti jo mylista kaizeris. Po tokiu prašymu pasirašė ir Amerikos klerikalų oficialis atstovas kun. Bartuška. Vėlesnės žinios praneša, kad tuom karalium busias vokiečių princas Frederikas Kristionas.

Taigi po "neprigulmybės" priedanga jie kėsinasi parduoti Lietuvą amžinon vergijon, uždedant ant jos vokiečių junkerių ir imperialistų pančius.

Prieš šitokį reakcionierių pasielgimą vienbalsiai protestuoja L. M. P. S. II Razono konferencijos delegatės, kurios atstovauja kelis šimtus lietuvių moterų. Jos reikalauja, kad patiems Lietuvos žmonėms būtų duotas balsas nuspręsti savo šalies likimą.

Komitetas:

M. Michelsonienė, F. Stropienė.

PROTOKOLAS

L. M. P. S. II Raj. 2 konferencijos, įvykusios geguž. 26 d. 1918 m., So. Boston, Mass., Liet. Soc. svetainėj, 376 Broadway.

Konferenciją atidarė org. M. Michelsonienė, 11:15 val. ryte.

Organizatorė paskyrė šias drauges mandatų peržiūrėjimui: J. Sarapienę, F. Ramanauskienę. Kol peržiūrėta mandatai, buvo pakviesta d. Z. Puišutė pasakyti prakalbą.

Seka delegačių vardašaukis. Ženklius prisegti paskirta: J. Sarapienė, F. Ramanauskienė. Delegačių pribuvo: nuo 61 kp., Lowell, Mass.—Marjona Karkutskiuotė; 13 kp., So. Boston, Mass.—F. Stropienė, E. Čiekienė, N. Januškienė, F. Ramanauskienė, Z. Puišutė, J. Sarapienė; 22 kp., Montello, Mass.—B. Bubliauskiene, M. Vikšnaitienė, A. Jurskienė, P. Kripaitienė, M. Bubliauskiutė, E. Šipskaitė, M. Daržinskiutė; 27 kp., Cambridge, Mass.—O. Kvietkauskienė; 55 kp., Haverhill, Mass.—A. Konciavičiutė, M. Gargiulienė; 34 kp., Fitchburg, Mass.—P. Petkevičienė; 49 kp. Brighton, Mass.—A. Ficevičienė, M. Brukiene, Bushmienė, G. Kubilienė; 52 kp., Stoughton, Mass.—A. Petrukaitienė, K. Railienė, J. Šidlauskiutė; 50 kp. Gardner, Mass.—L. Bekešienė, M. Pilkauskienė; 8 kp. Lawrence, Mass.—A. Mulakiutė, A. Vilkaitė, K. Dadgiutė, P. Siekienė; 2 kp., Worcester, Mass.—Z. Aksamavičiutė ir Gribavičienė.

Po peršaukimo mandatų pasirodė, jog delegačių dalyvavo 35. Įnešta suteikti pilną balsą II Raj. sekr. O. Samulionienei ir vienbalsiai priimta.

Seka konf. tvarkos vedėjų rinkimas. Didžiuma balsų tapo išrinkta: pirm. B. Bubliauskiene, sekr. O. Samulėnienė. Išrinkta komisija sutvarkymui įnešimų, į kurią ėjo šios draugės: Z. Puišutė, M. Vikšnaitienė, J. Sarapienė, M. Bubliauskiutė.

Perskaityta 1-mos konferencijos protokolas ir vienbalsiai priimtas.

Seka II Raj. valdybos raportai. Iš raportų pasirodė, kad II Raj. jau turi 8 kuopas ir izde pinigų turi \$115.00. Raportas priimtas vienbalsiai.

22 kp. įnešimas, kad surengti prakalbų maršrutą sekantį rudenį arba agitacijos savaitę. Kalbėjoja kviesti dr. Baltrušaitienę; jei ji neapsiims, tai kviesti kas galima bus gauti. Įnešimas priimta vienbalsiai.

13 kp. įnešimas, kad pakeisti rajonui mokamas mokestis: vieton proporcionaliai, kad būtų mokama \$2.00 nuo kiekvienos kuopos į metus. Įnešimas priimta vienbalsiai.

Silpnoms kuopoms, kurios negali surengti prakalbų nutarta, kad rajonas surengtų, matant reikalą.

Įnešimas, kad "Moterų Balsas" būtų siuntinėjamas reguliariai kas mėnesį paskirtu laiku tapo priimtas vienbalsiai.

8 kp. Lawrence, Mass. pridavė \$25.12 likusio pelno nuo baliaus, kurį surengė II Raj. naudai. Auka priimta karštu delnų plojimu, išreiškiant padėką.

Įnešimas reikalauti nuo "Mot. Bals." adm., kad išduotų raportus kas 6 mėnesiai, —priimtas vienbalsiai.

Nutarta išnešti protesto rezoliuciją prieš klerikalus, kurie bando parduoti Lietuvą kaizeriui. Rezoliucijai parašyti išrinkta dd. M. Michelsonienė ir F. Stropienė.

Išnešta protesto rezoliucija prieš kėsinimąsi nužudyti Tom. Mooney.

II Raj. duoda papeikimą L. M. P. S. Pild. Kom. už nepranešimą jokių svarbesnių žinių kuopoms, kaip tai: "Mot. Bals." sulaikymo dalyke ir tt.

Įnešimas duoti patarimą "Mot. Balso" administratori, kad "Mot. Balso" siuntinėjimą geriau tvarkytų, kad visos narės jį gautų, o ne taip, kad vienos gauna, o kitos ne. Įnešimas vienbalsiai priimtas.

3-čią konferenciją nutarta laikyti Cambridge, Mass., gruodžio mėnesį.

Nutarta surengti II Raj. naudai pikniką Lawrence, Mass. Darbas pavestas 8 kp. su organizatorės pagalba.

Nutarta įgalioti organizatorę, kad parupintų kalbėtoją kiekvienai kuopai, kuri reikalaus.

Užbaigiant konferenciją, padainavo p-lės O ir P. Žvingiliutės ir padeklamavo maža mergaitė L. Vikšnaitė. Po trumpą prakalbėlę pasakė dd. B. Bubliauskiene ir M. Michelsonienė.

Konferencija užsibaigė 4:20 val. po pietų.

Pirm. B. Bubliauskiene,
Sekretorė O. Samulienė.

TVERKIME L. M. P. S. RAJONĄ.

Atydžiai Philadelphijos, Eastono ir Baltimore kuopų.

Draugės: Nežinau kodel šis klausimas nebuvo pirmiau pakeltas, ar tai per užmiršimą ar mūsų kuopos nematė reikalo tvirti šioj apielinkėj rajono.

Man rodos, būtų laikas apie tai dabar pasvarstyti.

Mes pradžių galime padaryti, nes šioj apielinkėj jau gyvuoja 4 kuopos (Philadelphijoj 2).

Atsiminkime draugės, kad gyvenant šiuo perversmo laiku, mums reikia juo daugiausia agitacijos ir veiklumo. Dabar to labai stoka tarpe mūsų kuopų.

Reikia kuodaugiausia prakalbų, nes gyvo žodžio agitacija geriausia galima prieiti prie mūsų nesusipratusių seselių. Ypač šiuo laiku, kuomet mūsų organas "Moterų Balsas" buvo sulaikytas, daug ir tų pačių narių nustojo energijos ir kitos net apleido L. M. P. S.

Vienai kuopai dabar labai sunku surengti prakalbas. Sunku gauti kalbėtojų arba kitos kuopos neišsigali parsikviesti, nes kelionė brangi ir t. p. daug kliučių randasi.

Rajonas tą galėtų lengvai padaryti ir galėtų tankiau surengti, nes rengiant maršrutą ir kalbėtojams geriau ir pigiau išeina.

Greitu laiku manau galėtume sutverti daugiau kuopų, kaip tai: Bethlehem ir ki-

tuose miesteliuose, kur gyvuoja LSS. kuopos.

Abelnai, rajono užduotis butų rupintis kuopų gerove; priduočių mums gyvumo, turėtume tvirtesnes kuopas ir galėtume daug geresnę agitaciją vesti tarpe moterų.

Todel kviečiu jus draugės, apsvarstyti tą ir jeigu sutinkat, tai galėtume sušaukti kuopų atstovių konferenciją, sutverti rajoną ir išdirbti taisykles. Konferenciją gal galėtume sušaukti liepos mėnesyje. Vietą ir dieną kuopos pasiskirtų pačios.

Stokime sesės į darbą, nes dabar laikas.

Ks. Baltrunytė.

“Moterų Balso” N 4 sekretorės pranešimuose įvyko klaida. Ten pasakyta, kad 18 kp., Hartford, Conn., atgijo likviduota kuopa. Turėjo but: liko likviduota.

Naujos kuopos.

64 kp., Great Neck, L. I., N. Y. susitvėrė iš 9 narių.

65 kp., Rumford, Me., susitvėrė iš 18 narių.

Įnešimas Referendumui.

L. M. P. S. 25 kp. įneša, kad L. M. P. Sus. pagamintų ženklelius spilkutės formoj. Jei bent viena kuopa parems šį įnešimą bėgyje 40 dienų, tai jis eis balsavimui.

Įnešimas, kad L. M. P. S. išimtu čarterį (žr. “M. B.” N 4), parėmė 23 ir 64 kp. Pirmiau, negu bus leidžiamas nubalsavimui yra duota 40 dienų šio įnešimo apsvarstymui.

Pild. Kom. Sekr. Rezignacija.

Draugė A. Jurevičienė rezignavo iš Pild. Komiteto, taip-pat ir iš sekretorės vietos, kurią ji užėmė. Jos vietą Pildančiamjam Komitete užėmė sekanti, daugiausia balsų gavusi rinkimuose kandidatė d. K. Jasinskiutė.

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr. išrinkta d. M. Baltuškienė, Box 420, Great Neck, L. I., N. Y.

Z. M. Puišutė,

L. M. P. S. Centro Sekr.

NUO ADMINISTRACIJOS.

Smagu girdėti, kad mūsų kuopos jau pradėjo darbuotis “Moterų Balsui”. Vienos aukauja iš izdo, kitos rengia pramogas. Lai nē viena kuopa neatsilieka neprišidėjus su kokia-nors pagalba. Da daug kuopų nesidarbuoja. Ši mėnesį į veikliųjų surašą įeina šios kuopos.

Aukos “Moterų Balso” Fondui.

L. M. P. S. 8 kp., Lawrence, Mass. aukojo iš izdo \$25.00. Per d. Puišutės pralkabas surinkta aukų \$17.63. Viso 8 kp. aukavo “Mot. Bals.” \$42.63. Puikus pavyzdis. Kas šią kuopą pralenks? Ši kuopa ne pasigyrimu, bet darbu parodo, kad rupinasi “M. Bals.” gerove.

L. M. P. S. 17 kp. Detroit, Mich. aukojo iš izdo \$10.00. Pasizada ir toliau ką-nors veikti “M. B.” naudai.

Drg. S. Žiuraitis iš Ansonia, Conn. aukojo \$2.00.

Šios kp. rengia pramogas “M. B.” naudai.

14 kp. Easton, Pa. rengia pikniką su programu. Pelnas skiriamas “Mot. Balsui”.

25 kp., Roseland, Ill. nutarė surengti vakarą prie pirmos progos šį rudenį su perstatymu “Kunigas Macochas”. Pelnas skiriamas “M. B.”.

Kas daugiau darbuojasi. Praneškite.

Žodelis apie “Mot. Balsą”.

Drg. J. G-nas iš Carnegie, Pa. užsisakė platinti pavienių numerių ir pasizadėdamas dirbti “M. B.” rašo:

“Moterų Balsas” tai perlas lietuvių laikraštijoj. Vienas daugiausiai papuoštų klestinio susipratimo žiedais ir daug pasako karčios teisybės.

“Moterų Balsas” tai Rusijos darbininkų judėjimo dvasios atbalsis per plačias jures, šaukiantis darbininkus ir darbininkes eiti tiesiu keliu prie tikslo.

Nuoširdžiai ačiu už aukas d. Žiuraičiui ir kuopoms.

Ks. Baltrunytė, admin.

KUOPŲ ATYDŽIAI.

L. M. P. S. kuopos, kurios negavo knygutės "Šeimyna Seniau, Dabar ir Ateityj" del kuopos narių, kaip turėtų gauti, nes L. M. P. S. leidiniai narėms veltui duodami,—kuogreičiausia praneškite admin. pilnų narių skaičių. Knygos bus tuojaus pasiųstos. Kurios kuopos neatsišauks,—negaus knygų. Kuopoms taip-pat išsiuntinėti laišakai tame klausime.

Turiu atkreipti atydžią, kad da labai mažai kuopų platina literaturą. Man rodos ir silpnesnės kuopos, nors tiek gali pasidarbuoti,—platinti literaturą. Dirbkime sesės. Kuo greičiau esančią išplatinsime, tuo greičiau galėsime naują leisti.

Lauksiu atsišaukimų.

Sekamame "Moteryų Balso" numerij tilps Administratorės raportas. Tėmykite.

DIDELĖ NAUJIENA LITERATUROS AGENTAMS.

L. M. P. S. Pild. Komitetas sumažino kaina ant knygos "Kudikių Priežiura". Pirmiau lėšavo 40c, o apdaryta 60c. Dabar parsiduoda po 25c, o apdaryta po 35c.

Šioji knyga ypač dabartiniu, didelių karščių laiku yra labai reikalinga kiekvienai motinai, kuri auklėja mažučius. Ją reikia visuomet turėti po ranka. Joj pamokina kaip užlaikyti ir apsaugoti kudikius vasaros karščiuose.

"Kudikių Priežiuroj" randasi ir daug kitokių naudingų motinoms patarimų. Tai vienintėlė knyga lietuvių kalboj tame klausime. Ši knyga turėtų rasti kiekvienos darbininkės stuboj, nes tai reikalingiausias patarimų šaltinis, kaip apsaugojus savo kudikius nuo įvairių ligų. Juk to kiekviena motina geidžia,—todėl reikalaukite "Kudikių Priežiuros".

"Kudikių Priežiurą" parašė Mrs. Max West Jungtinių Valstijų Vaikų Biurui. Vertė O. Vidikienė. Tai yra didelė ir puiki knyga. Sulyginus dabartinę kainą su kitų

knygų kainomis, yra labai pigi ir kiekvienai lengva įgyti.

Agentai ir L. M. P. S. išrinktos knyges imkite kuodaugiausia jų platinti. Per įvairius išvažiavimus ir parengimus galima daugybė parduoti. Agentams duodame 50%. Pasiskubinkite, nes dabar jusų proga.

Orderius siųskite tuojaus:

MOTERŲ BALSAS

535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

L. M. P. S. A. KUOPŲ SEKRETORIŲ ADRESAI.

- 1 Kp., Brooklyn, N. Y., I. Jakimavičienė, 455 Grand St.
- 2 Kp., Worcester, Mass., J. Karazienė, 61 Harlem St.
- 4 Kp., Elizabeth, N. J., B. Bočkutė, 211 First St.
- 5 Kp., Rockford, Ill., O. Valiulienė, 622 Hulen St.
- 7 Kp., Schenectady, N. Y., F. Luke, 13 Engersoll Ave.
- 8 Kp., Lawrence, Mass., K. Yasinskiūtė, 196 Park St.
- 9 Kp., Chicago, Ill., Pet. Balielienė, 3543 S. Union Ave.
- 10 Kp., Newark, N. J., A. A. Bečienė, 400 Walnut St.
- 11 Kp., Phila., Pa., Ks. Baltrunytė, 535 N. Marshall St.
- 12 Kp., Waterbury, Ct., M. Mikalavičiūtė, 775 Bank St.
- 13 Kp., S. Boston, Mass., Mrs. J. Sarapienė, 73 G St.
- 14 Kp., Easton, Pa., S. Tarvydaitė, 1113 Ferry St.
- 15 Kp., Ansonia, Conn., M. Rolinaičiūtė, 15 Star St.
- 16 Kp., Springfield, Ill., M. Lekesienė, 1720 Matheny Av.
- 17 Kp., Detroit, Mich., Miss. D. C. Mack, 206 Cardoni Ave.
19. Kp., Donora, Pa., M. Andriulienė, 483 8th St.
21. Kp., Pittsburgh, Pa., Miss. V. Mason, 2814 Forbes St.
22. Montello, Mass., Teodora Žizienė, 673 N. Main St.
- 23 Kp., Binghamton, N. Y., H. Žukienė, 282 Clinton St.
- 24 Kp., Cleveland, O., M. Rimkienė, 1185 E. 80th St.
- 25 Kp., Roseland, Ill., J. Gryblienė, 125 E. 104th St.
- 26 Kp., Rochester, N. Y., R. Černauskienė, 63 Dayton St.
- 27 Kp., Cambridge, Mass., O. A. Kvetkauskienė, 39 Portland St.
- 28 Kp., Baltimore, Md., O. Paulionienė, 735½ W. Saratoga St.
29. Kp., Chicago, Ill., A. Čepukienė, 1648 W. Division St.
- 30 Kp., Bridgewater, Mass., O. Kiršlienė, 234 Plymouth St.
- 33 Kp., Mahanoy City, Pa., E. M. Ječkevičiūtė, 300 E. Centre St.
- 34 Kp., Fitchburg, Mass., A. Samulienė, 201 Fairmount St.
- 36 Kp., Minersville, Pa., M. J. Ramanauskienė, 249 S. 4th St.
- 37 Kp., Grand Rapids, Mich., M. Vingilienė, 1548 Muskegon Ave., N. W.
- 38 Kp., Paterson, N. J., A. Valatkienė, 254 Wait St.
- 39 Kp., Monessen, Pa., E. Stočkienė, 1133 McMahon Av.
- 40 Kp., Lewiston, Me., E. Kaulakienė, Box 24.
- 41 Kp., Akron, Ohio., M. Uszciniene, Box 136, Goodrich Sta.
- 42 Kp., New Haven, Conn., O. S. Razinskienė, 128 View St.
- 43 Kp., Cicero, Ill., P. Garadauskienė, 1446 S. 50th Ave.
- 44 Kp., Norwood, Mass., J. Misevičienė, 50 Tremont St.
- 45 Kp., Bayonne, N. J., P. Šeštakauskūtė, 43 W. 15th St.
- 46 Kp., Phila., Pa., St. Grinienė, 3120 Richmond St.
- 47 Kp., Waukegan, Ill., R. Motejaitė, 1326 Wictoryo St.
- 48 Kp., Wilkes-Barre, Pa., E. Kasparavičienė, 246 Poplar St.
- 49 Kp., Brighton, Mass., A. Bernott, 488 Western Ave.
- 50 Kp., Gardner, Mass., L. Bekesienė, 6 Cramford St.
- 51 Kp., Collinsville, Ill., M. A. Steponavičienė, 413 S. Aurora St.

- 52 Kp., Stoughton, Mass., J. Sidlauskutė, 309 Canton St.
 53 Kp., Plymouth, Pa., K. Stankevičienė, 143 Walnut St.
 54 Kp., Scranton, Pa., P. V. Andriulienė, 534 N. Rebecca Ave.
 55 Kp., Haverhill, Mass., M. Gardziulienė, 86 Margin St.
 56 Kp., Easthampton, Mass., A. Baltrunienė, 52 Garfield Ave.
 57 Kp., Carnegie, Pa., M. Balčiunienė, 122 Cress St.
 58 Kp., Brighton Park, Mass., J. Vasilauskienė, 1800 So. Central Park Ave.
 59 Kp., So. Manchester, Conn., Miss V. Kempes, 224 Hartford Rd.
 60 Kp., Pittsburgh, Pa., Z. Žvirblienė, 918 Chateau St. N. S.
 61 Kp., Lowell, Mass., A. Čiuladienė, 7 Cady St.
 62 Kp., Shenandoah, Pa., E. Motuzienė, 119 So. Ferguson St.
 63 Kp., Nanticoke, Pa., Mrs. H. Sharis, 215 Pine St.

Pastaba kuopų sekretorėms: Jeigu kurios-nors kuopos sekretorės antrašas neteisingai paduotas, pasistengkit veikia pranešt centro sekretorei.

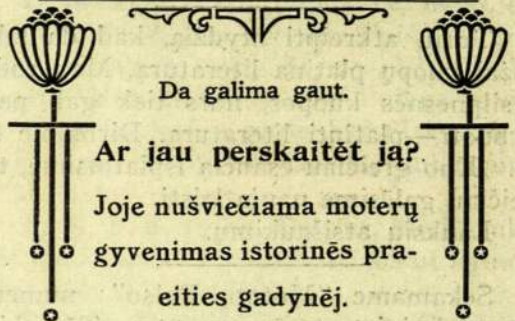
S. M. Puishea, Centro Cekr.
 Franklin Sq. House, Boston, Mass.

Knygos gaunamos L.S.S. Spaustuvėj

1. Politiškas Minių Streikas. 20 pusl. 8c
 3. Kovotojų Giesmės. Eilių rinkinys. 47 pusl. 15c
 4. Pričkus Engels. 54 pusl. 15c
 5. Moters ir Politika. 50 pusl. 15c
 6. Kunigai, Bedieviai ir Socialdemokratai. 30 pusl. 10c
 7. Darbininkų Priespauda ir Jos Priežastis. 28 pusl. 10c
 8. Valstybė ir Socializmas. 31 pusl. 10c
 9. Ateities Surėdymas. 46 pusl. 15c
 10. Trimitas. Laisvosios dvasios giesmės ir dainos, su notomis. 72 pusl. 75c
 Ta pati dailiuose apdaruose \$1.00
 11. Darbininko Sveikata. 36 pusl. 10c
 12. Socialdemokratų Mokslo Pamatai. 54 pusl. 20c
 13. Prasikaltimai ir Prasikaltėliai. 21 pusl. 10c
 14. Penktas Prisakymas. Br. Vargšo drama. 23 pusl. 10c
 16. Moteris ir Socializmas. 440 pusl. \$1.00
 Ta pati apdaryta \$1.50
 17. Komunistų Manifestas. 52 pusl. 15c
 18. Knypkis. Komedija. 28 pusl. 10c
 19. Kaip Mus Apvagia. 44 pusl. 15c
 20. Stabmeldis. Apysaka. 30 pusl. 10c
 21. Nekaltas. 20 pusl. 5c
 22. Paskaitos iš Politiškos Ekonomijos. 105 pusl. 25c
 23. Darbininkų Kalendorius 1917 Metams. 25c
 24. Kaip Kunigai Rupinasi Darbininkais? 32 pusl. .. 5c
 25. Kunigai ir Revoliucija. 32 pusl. 5c
 26. Organizuokitės! 16 pusl. 5c
 27. Krikščionių Mokslas ir Darbininkai, 32 pusl. .. 5c
 28. Literatūros Konsektas, 26 pusl. 10c
 29. Anarchizmas ir Socializmas, 140 pusl. 35c
 Ta pati apdaryta 60c
 30. Dėdės Samo Gyvenimas ir Darbai, 64 pusl. 15c
 31. Militarizmas, 176 pusl. 50c
 Ta pati apdaryta 75c
 32. K. Markso Biografija; su paveikslu, 48 pusl. 15c
 33. Parlamentarinės Taisyklės, 40 pusl. 15c
 Ta pati apdaryta 25c
 34. Lietuvos Laisvė ir Lietuvos Žmonių Laisvė, 32 p. 5c
 35. Moteris Kapitalizmo Gadynėj, 55 pusl. 15c
- "Naujosios Gadynės" kompletai, tai yra visų metų "N. Gad." numeriai,—didelė audekliniais apdaryta knyga. 447 pusl. \$1.50
- K. Markso ir F. Engeldo paveikslai: 50c, 75c, \$1.00;
 Atvirutės 35 rūšių, viena 5c.

Garsioji Mokslininko Bebelio Knyga

MOTERIS IR SOCIALIZMAS

Plačiai aiškinama moterų gyvenimo psichologiniu ir politiniu žvilgsniu dabartyje, ir nurodoma, kokią vietą žmonijoje užims moteris socializmo laikuose. Kiekvienas perskaitykite ją!

440 puslapių skaitymo.

Kaina \$1.00; audekliniais apdaryta \$1.50

"Moterų Balsas"

535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa.

"MOTERŲ BALSO" KOMPLETAI.

Galima jau užsisakyti "Moterų Balso" kompletus. Kompletas bus 15 numerių, tai yra nuo pradžios gyvavimo—spalio 1916 metų iki sausio 1918 metų.

Kiekviena kuopa privalėtų nusipirkti kompletą kuopos archyviui.

Bus puikiai apdarytas. Reikalaukite greitai, nes turime tik 100 egz. Kaina \$2.50.

SKAITYKIT "MOTERŲ BALSA".

Prenumerata metams \$1.00, pavienis numeris 10 centų.
 Adresas: Moterų Balsas, 535 N. Marshall St., Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.